

Jaunieši Latvijā: dalība kultūras un radošajās aktivitātēs

Pētījums īstenots Valsts pētījumu programmas projekta CARD “Kultūras kapitāls kā resurss Latvijas ilgtspējīgai attīstībai” ietvaros. Pētījumu finansējusi Latvijas Republikas Kultūras ministrija, projekta numurs: VPP-KM-LKRVA-2020/1-0003.

Saturs

1. IEVADS	2
2. BŪTISKĀKIE SECINĀJUMI	2
3. APTAUJAS TEHNISKĀ INFORMĀCIJA	5
4. JAUNIEŠU IESAISTE KULTŪRAS, RADOŠAJĀS UN SABIEDRISKAJĀS AKTIVITĀTĒS KOPUMĀ....	6
5. KULTŪRAS UN RADOŠĀS AKTIVITĀTES	8
Iesaistes kopējie raksturojumi	8
Detalizēts aktivitāšu raksturojums	9
Motivācija dalībai kultūras un radošajās aktivitātēs.....	11
Šķēršļi dalībai kultūras un radošajās aktivitātēs.....	12
6. NEFORMĀLĀS INTEREŠU GRUPAS.....	13
7. SABIEDRISKĀS AKTIVITĀTES	15
Iesaistes kopējie raksturojumi	16
Detalizēts aktivitāšu raksturojums	17
8. JAUNIEŠU AKTIVITĀTES SKOLAS LAIKOS	18
Iesaistes kopējie raksturojumi	18
Detalizēts aktivitāšu raksturojums	19
9. KULTŪRAS PATĒRIŅŠ	24
Patēriņa kopējie raksturojumi	24
Detalizēts patēriņa raksturojums	25

1. IEVADS

Pētījuma ziņojums “**Jaunieši Latvijā: dalība kultūras un radošajās aktivitātēs**” izstrādāts valsts pētījuma programmas projekta “Kultūras kapitāls kā resurss Latvijas ilgtspējīgai attīstībai”/CARD¹ ietvaros. CARD pētījumā viens no darba posmiem bija “**Sabiedrības un mantojuma kopienu līdzdalības prakses. Mantojuma kopienas jauniešu segmentā**” un viens no uzdevumiem bija analizēt jauniešu kultūras prakses.

Tādēļ tika izstrādāta **jauniešu vecumā no 18 līdz 25 gadiem aptauja**, lai noskaidrotu, **ar kādām kultūras un radošajām aktivitātēm jaunieši nodarbojas – gan kā skatītāji, gan aktīvi līdzdalībnieki**; vai šīs aktivitātes ir būtiski mainījušās kopš skolas laikiem un kāda loma ir tieši kultūras mantojuma praksēm citu kultūras un sabiedrisko aktivitāšu kontekstā.

Šajā ziņojumā **aprakstīti galvenie secinājumi un sniegta detalizēta informācija par jauniešu aptaujas rezultātiem**. Ziņojums adresēts politikas veidotājiem valsts un pašvaldību līmenī, kultūras nozares pārstāvjiem, studējošiem, pētniekiem un citiem interesentiem.

Pie aptaujas izstrādes un ziņojuma strādāja **Latvijas Kultūras akadēmijas pētnieku komanda**: Gints Klāsons (aptaujas izstrādes vadītājs un ziņojuma autors), Baiba Tjarve, Rūta Muktupāvela un Ieva Vītola.

2. BŪTISKĀKIE SECINĀJUMI

Jauniešu iesaiste kultūras, radošajās un sabiedriskajās aktivitātēs kopumā

- Vairākums jauniešu (88%) ir iesaistīti kultūras, radošajās un sabiedriskajās aktivitātēs. Tai skaitā 63% ir iesaistīti kultūras vai radošajās aktivitātēs, bet 78% sabiedriskajās aktivitātēs.
- Anketā kopumā bija iekļauta 31 dažāda aktivitāte. 14% jauniešu gada laikā bijuši iesaistīti tikai vienā aktivitātē, 19% divās aktivitātēs, bet 17% trīs aktivitātēs. Vidēji viens aktīvais jaunietis ir iesaistīts 3,7 aktivitātēs no 31. Kopumā tas gan nav augsts rādītājs. Jaunieši izvēlas kādu vienu vai dažas sev interesējošās aktivitātes un maz iesaistās citās.
- Kopumā 12% jauniešu nepiedalās nekādās aktivitātēs – ne kultūras, ne radošajās, ne sabiedriskajās. Statistiski būtiski augstāks neaktīvo rādītājs ir to jauniešu vidū, kuriem ir vidējā speciālā vai arodizglītība (26% nav iesaistīti nekādās aktivitātēs).
- Pētījuma ietvaros tika veikta arī papildu datu analīze, vērtējot, vai jauniešu līdzdalības un iesaistes aktivitāti ietekmē viņu bērnības pieredze un primārā sociālā loka (ģimene, draugi) dzīves stils. Dati liecina, ka aktīvāki ir tie jaunieši, kuru vecāki ir bijuši iesaistīti amatiermākslā – to jauniešu vidū, kuru vecāki bijuši iesaistīti amatiermākslā, 94% ir iesaistīti aktivitātēs paši, bet starp tiem jauniešiem, kuru vecāki nav bijuši iesaistīti amatiermākslā, aktīvo jauniešu ir 86%. Lai gan šīs datu atšķirības neliecina par ļoti izteiktām atšķirībām un nevar apgalvot, ka vecāku amatiermākslas iesaiste determinē jauniešu interesi un iesaisti kultūrā, tomēr zināma ietekme šim faktoram ir.
- Neliela datu atšķirība novērojama attiecībā uz raksturojumu, ka bērnībā jaunietis kopā ar ģimeni bieži piedalījies kultūras pasākumos un aktivitātēs – tie jaunieši, kuriem šis raksturojums atbilst, ir nedaudz aktīvāki savā šodienas iesaistē kultūras, radošajās un/vai sabiedriskajās aktivitātēs.

¹ Projektu “Kultūras kapitāls kā resurss Latvijas ilgtspējīgai attīstībai”/CARD (Nr. VPP-KM-LKRVA-2020/1-0003) finansē Latvijas Republikas Kultūras ministrija valsts pētījumu programmas “Latvijas kultūra – resurss valsts attīstībai” (2020.–2022.) ietvaros. Valsts pētījumu programmu administrē Latvijas Zinātnes padome. Plašāka informācija: <https://lka.edu.lv/lv/petnieciba/petijumu-projekti/valsts-petijumu-programmas/kulturas-kapitals-ka-resurss-latvijas-ilgtspejigai-attistibaic/>

Kultūras un radošās aktivitātes

- Kopumā 63% jauniešu vecumā no 18 līdz 25 gadiem pēdējā gada laikā ir bijuši iesaistīti kādās kultūras vai/un radošajās aktivitātēs. No tiem 18% piedalījušies amatiermākslā, bet 59% iesaistīti citās kultūras vai radošajās aktivitātēs.
- Anketā kopumā bija iekļautas 17 dažādas aktivitātes. Vidēji viens jaunietis piedalījies 2,2 no 17 anketā iekļautajām aktivitātēm. Lai gan lielākā daļa jauniešu iesaistās kultūras aktivitātēs, to daudzveidība un daudzums ir zema.
- Kopumā 37% 18-25 gadīgo jauniešu pēdējā gada laikā nav iesaistījušies nevienā kultūras vai radošajā aktivitātē. Sociāli demogrāfisko grupu aspektā novērojams, ka mazāk aktīvi bijuši vīrieši (41% nav iesaistījušies nekur), 24-25 gadīgie (40%), tie, kas ir precējušies vai dzīvo kopā ar partneri (40%), vidējo speciālo, arodizglītību ieguvušie (40%), augstāko izglītību ieguvušie (40%), tie, kuriem ir augstāki ienākumi (45%-52%), laukos dzīvojošie (45%), Pierīgā dzīvojošie (42%).
- Amatiermākslas aspektā (tajā iesaistīti 18% 18-25 gadīgo jauniešu) populārākā aktivitāte ir dziedāšana korī (8%) un dalība tautas deju kolektīvā (6%). Pārējās amatiermākslas aktivitātēs iesaistīts neliels jauniešu īpatsvars.
- Dažādās citās kultūras un radošajās aktivitātēs iesaistīti kopumā 59% jauniešu un izplatītākās personīgās iesaistes formas ir: fotografēšana un filmēšana (to dara 24% jauniešu), radošie darbi ar datoru (20%), vizuālā māksla (17%), mūzikas instrumenta spēle (17%).
- Aptaujas ietvaros jaunieši tika lūgti norādīt arī iemeslus, kas motivē viņus piedalīties kultūras un radošajās aktivitātēs. Visbiežāk jaunieši norādījuši, ka viņiem patīk radoši izpausties (60%), interesanti pavadīt savu brīvo laiku (57%), vēlas attīstīt savus talantus (56%), pilnveidot sevi, attīstīt savu personību (51%). Raksturīgi, ka biežāk norādīti dažādi individuālie motivatori un izteikti retāk jaunieši savu aktivitāti pamato ar socializācijas aspektiem – tikai katram ceturtajam jaunietim iesaiste aktivitātēs ir iespēja būt kopā ar domubiedriem un līdzīgi domājošiem cilvēkiem, bet 13% tā ir iespēja iepazīties un iegūt jaunus draugus. Tāpat novērojams, ka tradīciju uzturēšana kā motivators ir būtisks pavisam nedaudziem jauniešiem (6%-7%). Tas norāda, ka kultūras mantojuma uzturēšana, attīstība var notikt arī tad, ja iesaistīto motivācija tajās iesaistīties nav tiešā veidā saistīta ar tradīciju, mantojuma argumentiem.
- Aptaujā tika identificēti arī kultūras un radošo aktivitāšu šķēršļi. Visbiežāk jaunieši atsaucas uz laika trūkumu – 53% norāda, ka tieši tas ir galvenais šķērslis, lai piedalītos sev interesējošās aktivitātēs. Otrs biežāk minētais šķērslis ir slinkums (39%). Trešā biežāk norādītā atbilde – nepietiekamas finansiālās iespējas (36%). Salīdzinoši bieži norādīti arī tādi šķēršļi kā: kautrējas piedalīties un iesaistīties (30%), pandēmijas laikā iemantotie ikdienas paradumi (28%), kompānijas trūkums (24%). Kā pozitīvs aspekts jāuzsver tas, ka salīdzinoši maz jauniešu norāda uz tādiem šķēršļiem kā informācijas trūkums (15%), interesējošu aktivitāšu piedāvājuma trūkums (16%), nepiemērots norises laiks (19%). Tādējādi būtiskākie jauniešu iesaistes šķēršļi ir saistīti ar iespējām izmantot piedāvājumu, kurš kopumā jauniešiem ir zināms un interesējošs. Šādā kontekstā būtiski, ka tik lielai daļai jauniešu pastāv finansiāli šķēršļi aktivitāšu iespēju izmantošanai.

Neformālās interešu grupas

- Pētījuma ietvaros tika analizēta arī jauniešu iesaiste neformālās interešu grupās. Dati liecina, ka tikai 28% jauniešu ir tādās iesaistīti. Aktīvāki neformālajās interešu grupās ir vīrieši (38% ir iesaistīti vismaz vienā), 18-21 gadīgie (34%), vidējo izglītību ieguvušie (34%), laukos dzīvojošie (31%), Zemgalē (33%) un Pierīgā (31%) dzīvojošie.

- Kopumā jaunieši nosaukuši 51 dažādu neformālo interešu grupu. Salīdzinoši biežāk minētās ir tikai dažas: geimeri (8% iesaistīto), vegāni (3%), makšķernieki (2%), skeiteri (2%), youtuberi (2%). Pārējās interešu grupas nosaukuši ne vairāk kā 1% jauniešu. Kopumā šie dati liecina, ka jauniešu intereses ir ļoti daudzveidīgas, un neformālo interešu grupu aspektā nevar teikt, ka ir atsevišķas populārākās grupas.

Sabiedriskās aktivitātes

- Kopumā 78% jauniešu pēdējā gada laikā ir piedalījušies kādās sabiedriskās aktivitātēs. Anketā kopumā bija iekļautas 14 dažādas aktivitātes un vidēji viens aktīvais jaunietis ir piedalījies tikai 2,4 aktivitātēs, kas ir izteikti zems rādītājs.
- 22% jauniešu pēdējā gada laikā nav piedalījušies nevienā sabiedriskā aktivitātē, un biežāk tie ir: 18-21 gadīgie (28% nav piedalījušies nevienā aktivitātē), vīrieši (26%), vidējo speciālo izglītību ieguvušie (33%), ikdienā krievu valodā runājošie (32%), laukos dzīvojošie (28%).
- Visvairāk jauniešu bijuši iesaistīti tādā sabiedriskā aktivitātē kā naudas ziedošana labdarībai – to darījuši kopumā 35% 18-25 gadīgo jauniešu. Gandrīz tik pat daudz jauniešu (32%) ir papildinājuši zināšanas un prasmes kursus, semināros apmācībās klātienē vai attālināti. Savukārt 27% jauniešu piedalījušies sporta vai aktīvās atpūtas aktivitātēs. Pārējās anketā iekļautajās iesaistījušies mazāks īpatsvars jauniešu.
- Brīvprātīgo darbu veikuši kopumā 23% jauniešu, tai skaitā 10% piedalījušies vides sakopšanas talkās, bet 13% dažāda cita veida brīvprātīgo aktivitātēs. 12% piedalījušies nevalstisko organizāciju darbā, bet 11% – vietējās kopienas aktivitātēs. 11% ir ziedojuši naudu dažādiem projektiem pūļa finansējuma piesaistes akcijās.

Jauniešu aktivitātes skolas laikos

- Ja šobrīd kādās kultūras vai radošajās aktivitātēs ir iesaistīti 63% jauniešu, tad skolas laikā iesaiste bijusi 92% līmenī. (Skolas laiki anketā tika operacionalizēti vispārīgi kā “pamatskola, vidusskola, tehnikums, ģimnāzija”.) Tātad dažos gados pēc skolas absolvēšanas kopumā 29% jauniešu ir pārtraukuši savu iesaisti kultūras vai radošās aktivitātēs.
- Visbūtiskākais kritums novērojams attiecībā uz amatiermākslu – ja skolas laikos kopumā 76% piedalījušies amatiermākslā, tad šobrīd vairs tikai 18% (58% pārtraukuši to darīt). Citās kultūras un radošās aktivitātēs dalība kritusies ievērojami mazāk – skolas laikos tajās piedalījušies 76% jauniešu, bet šobrīd turpina to darīt 59% (kritums par 17%). Savukārt vismazākais aktivitātes kritums novērojams attiecībā uz sabiedriskām aktivitātēm – skolas laikos iesaistījušies 81%, bet šobrīd turpina 78%.
- Ja skolas laikos viens jaunietis vidēji bija iesaistījies 6,3 no anketā iekļautās 31 aktivitātes (kultūras, radošās, sabiedriskās), tad šobrīd tās ir tikai 3,7 aktivitātes. Dati kopumā liecina – tie, kas bijuši iesaistīti vairākās aktivitātēs skolas laikos, pēc skolas absolvēšanas ir turpinājuši iesaisti tikai kādā vienā vai divās aktivitātēs, bet pārējās pametuši.
- Lielākā daļa to jauniešu, kuri iesaistās konkrētās aktivitātēs šobrīd, to ir sākuši darīt jau skolas laikos. Piemēram, 83% no jauniešiem, kas piedalās mūzikas grupā, to sāka darīt jau skolas laikos. Tai pat laikā šī sakarība nav absolūta – ir arī daudz aktivitāšu, kurā puse vai vairāk jauniešu iesaistījušies pēc skolas absolvēšanas. Tas nozīmē, ka dažādās aktivitātēs, tostarp amatiermākslā iesaistās jauni dalībnieki, tādi, kas nav šajās aktivitātēs piedalījušies skolas laikā. Piemēram, 50% no jauniešiem, kas darbojas tautas lietišķās mākslas studijā, to sākuši darīt pēc skolas

absolvēšanas, 51% no tiem, kas piedalās nevalstisko organizāciju darbībā, to sākuši darīt pēc skolas absolvēšanas.

- ➔ Šie dati arī liecina, ka amatiermākslas kustībā daļu no tiem jauniešiem, kas pēc skolas absolvēšanas to neturpina darīt, aizstāj citi, kas tieši pēc skolas absolvēšanas to uzsāk. Piemēram, 43% no jauniešiem, kas piedalās folkloras kopā, to sākuši darīt tikai pēc skolas absolvēšanas. Kora dalībnieku vidū šādu jauniešu ir 26%, tautas deju kolektīvos 27%, amatierteātrī 29%.

Kultūras patēriņš

- ➔ 95% jauniešu pēdējā gada laikā ir piedalījušies vismaz vienā kultūras pasākumā vai aktivitātē, bet 5% nav apmeklējuši nevienu kultūras pasākumu vai aktivitāti. Anketā kopumā bija iekļautas 22 dažādas aktivitātes. Vidēji viens jauniešs piedalījies 6,7 no 22 anketā iekļautajām aktivitātēm.
- ➔ Dati liecina, ka jauniešu iesaiste kultūras patēriņā ir izkliedēta dažādās patēriņa intensitātes grupās – ir jaunieši, kas reti apmeklē kultūras pasākumus, ir tādi, kas vidēji bieži, un ir tādi, kas izteikti bieži (neviens no šīm grupām nav prevalējoša).
- ➔ Visvairāk jauniešu apmeklējuši kultūrvēsturiskas vietas (53%), lasījuši grāmatas (49%), skatījušies filmas kinoteātrī vai brīvdabas kinoseansā (48%), apmeklējuši pagasta, pilsētas vai novada svētkus (48%), apmeklējuši muzejus (47%). Nedaudz retāk apmeklēti populārās mūzikas koncerti (41%), bibliotēkas (37%).

3. APTAUJAS TEHNISKĀ INFORMĀCIJA

Izpētes izstrādātājs	Latvijas Kultūras akadēmija
Aptaujas lauka darba veicējs	Pētījumu centrs SKDS
Mērķa grupa	Jaunieši vecumā no 18 līdz 25 gadiem
Aptaujas metode	Interneta aptauja (CAWI)
Respondenti	Vairāku WEB paneļu dalībnieki
Plānotais izlases apjoms	500 respondenti
Sasniegtais izlases apjoms	506 respondenti
Ģeogrāfiskais pārklājums	Visa Latvija
Aptaujas īstenošanas laiks	04.08.2022.–25.08.2022.

4. JAUNIEŠU IESAISTE KULTŪRAS, RADOŠAJĀS UN SABIEDRISKAJĀS AKTIVITĀTĒS KOPUMĀ

Šajā nodaļā tiek sniegts pārskats par jauniešu iesaisti un līdzdalību kopumā. Bet nākamajās nodaļās tā tiek analizēta detalizēti pa konkrētiem iesaistes un aktivitāšu veidiem.

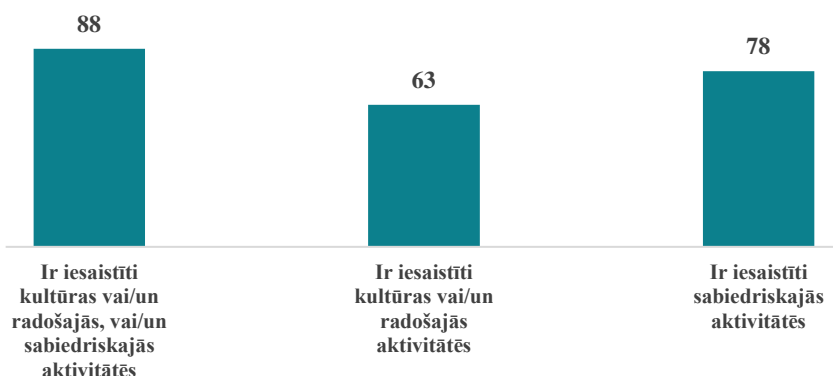
Dati par 18-25 gadīgo jauniešu iesaisti dažādās kultūras, radošajās un sabiedriskajās aktivitātēs liecina, ka **vairākums jauniešu (88%) tādās ir iesaistīti**. Tai skaitā **63% ir iesaistīti kultūras vai radošajās aktivitātēs**, bet **78% sabiedriskajās aktivitātēs**.

Anketā kopumā bija iekļautas 31 dažādas aktivitātes. 14% jauniešu gada laikā bijuši iesaistīti tikai vienā aktivitātē, 19% divās aktivitātēs, bet 17% trīs aktivitātēs. Kopumā novērojams, ka aptuveni vienāds ir mazaktīvo (1-2 aktivitātes, 33%), vidēji aktīvo (3-4 aktivitātes, 29%) un izteikti aktīvo (5 un vairāk aktivitātes, 26%) īpatsvars. **Vidēji viens aktīvais jaunietis ir iesaistīts 3,7 aktivitātēs no 31.** Kopumā **tas gan nav augsts rādītājs**. Jaunieši izvēlas kādu vienu vai dažas sev interesējošās aktivitātes un maz iesaistās citās.

Kopumā **12% jauniešu nepiedalās nekādās aktivitātēs** – ne kultūras, ne radošajās, ne sabiedriskajās. Šādu neaktīvo un neiesaistīto jauniešu īpatsvars ir līdzīgs gandrīz visās anketā izdalītajās sociāli demogrāfiskajās grupās (katrā no tām neaktīvo jauniešu īpatsvars ir aptuveni vienāds). Statistiski būtiski **augstāks neaktīvo rādītājs ir to jauniešu vidū, kuriem ir vidējā speciālā vai arodizglītība** (26% nav iesaistīti nekādās aktivitātēs). Savukārt **augstāki aktivitātes rādītāji ir jauniešiem ar augstāko izglītību**.

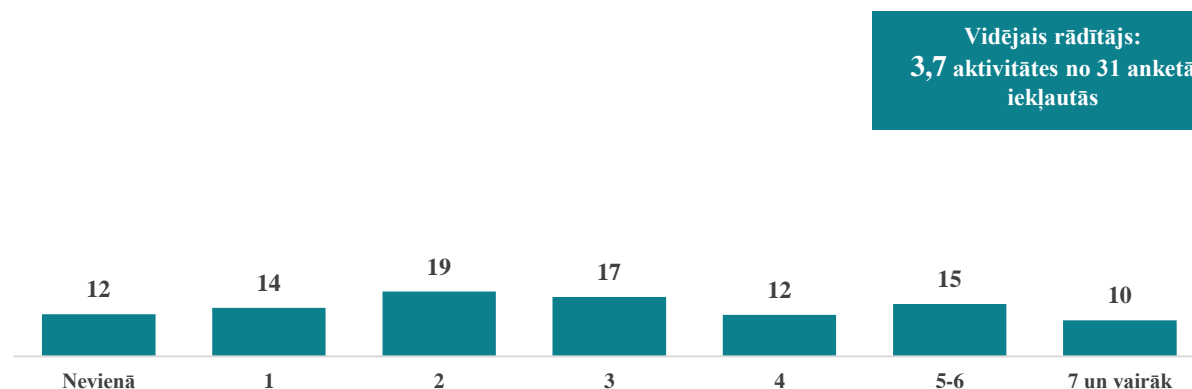
Grafiks 1. Jauniešu iesaiste kultūras, radošajās, sabiedriskajās aktivitātēs kopumā, %

Bāze: visi respondenti, n=506

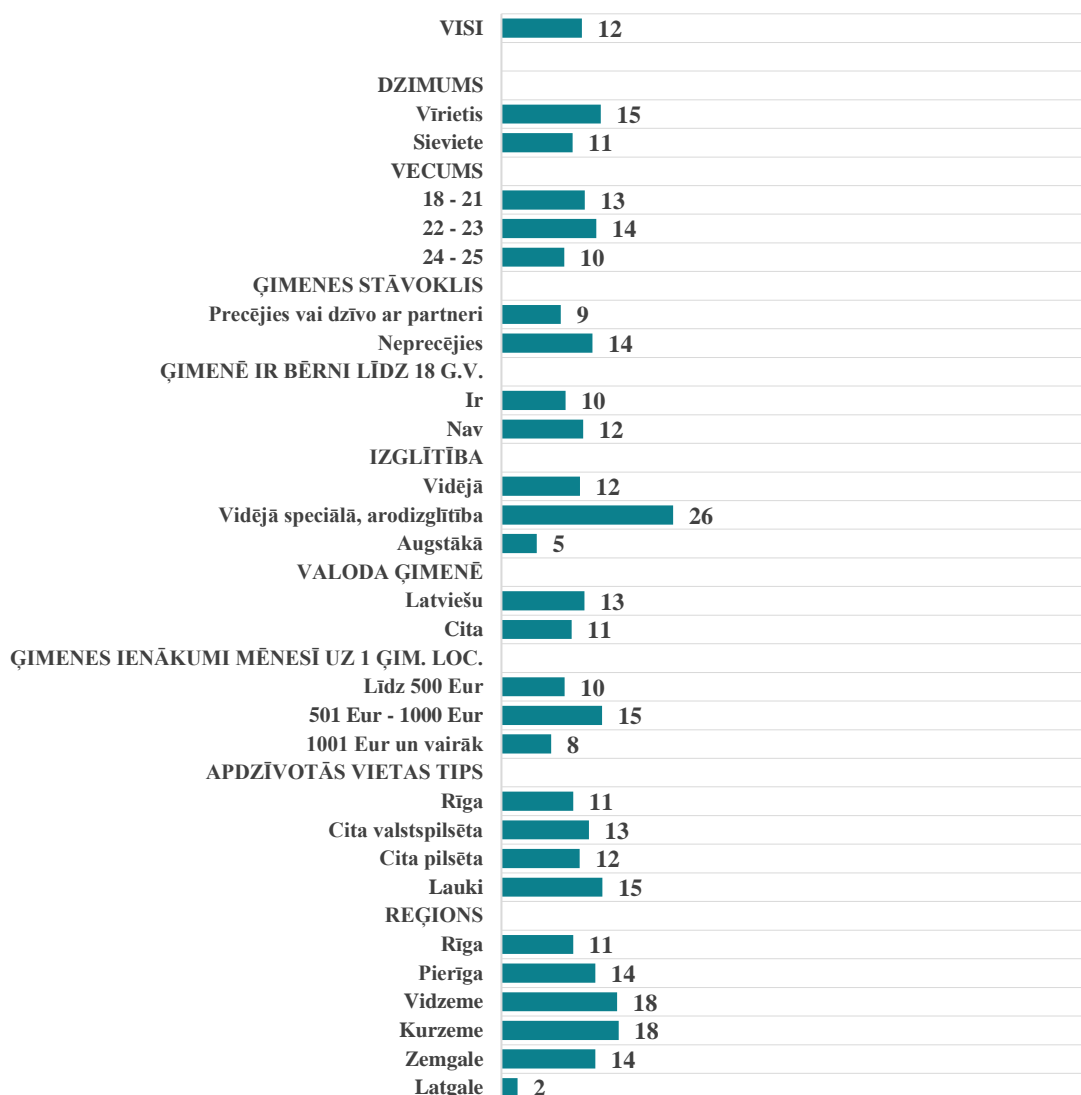

Grafiks 2. Jauniešu iesaiste kultūras, radošajās, sabiedriskajās aktivitātēs kopumā: aktivitāšu skaits, %

Bāze: visi respondenti, n=506; [vidējais rādītājs] respondenti, kuri piedalās vismaz vienā aktivitātē, n=444

Grafiks 3. Jauniešu, kuri nepiedalās nevienā kultūras, radošajā, sabiedriskajā aktivitātē, sociāli demogrāfiskais profils, %
 Bāze: visi respondenti, n=506. Piezīme: iekļautas tikai tās kategorijas, kurās n>30.

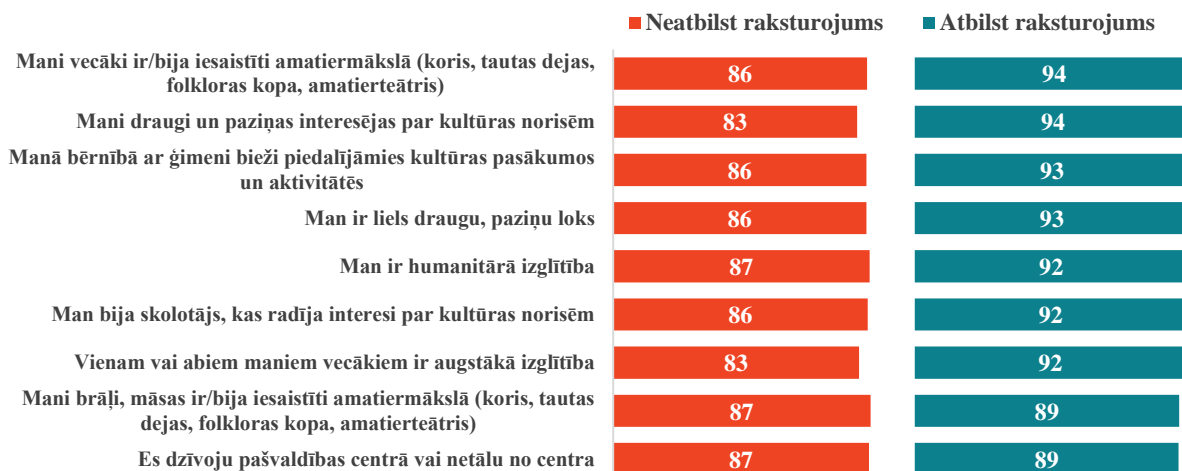
Pētījuma ietvaros tika veikta arī **papildu datu analīze, vērtējot, vai jauniešu līdzdalības un iesaistes aktivitāti ietekmē viņu bērnības pieredze un primārā sociālā loka (ģimene, draugi) dzīves stils.** Dati liecina, ka **aktīvāki ir tie jaunieši, kuru vecāki ir bijuši iesaistīti amatiermākslā** – to jauniešu vidū, kuru vecāki bijuši iesaistīti amatiermākslā, 94% ir iesaistīti aktivitātēs paši, bet starp tiem jauniešiem, kuru vecāki nav bijuši iesaistīti amatiermākslā, aktīvo jauniešu ir 86%. Lai gan šis datu atšķirības neliecina par ļoti izteiktām atšķirībām un nevar apgalvot, ka vecāku amatiermākslas iesaiste determinē jauniešu interesi un iesaisti kultūrā, tomēr zināma ietekme šim faktoram ir.

Lielāka datu atšķirība novērojama attiecībā uz raksturojumu, ka jaunieša draugi un paziņas interesējas par kultūras norisēm (attiecīgi 94% un 83%), tomēr šī faktora interpretācijas iespējas ir ierobežotas, jo pieļaujams, ka paša jaunieša interese par kultūru kaut kādā mērā nosaka to, kas ir viņa paziņu un draugu loks (cilvēki ar līdzīgām interesēm).

Tāpat neliela datu atšķirība novērojama attiecībā uz raksturojumu, ka **bērnībā jaunietis kopā ar ģimeni bieži piedalījies kultūras pasākumos un aktivitātēs** – tie jaunieši, kuriem šis raksturojums atbilst, ir nedaudz aktīvāki savā šodienas iesaistē kultūras, radošajās un/vai sabiedriskajās aktivitātēs.

Grafiks 4. Jauniešu, kuri piedalās kādās aktivitātēs, papildu raksturojums, %

Bāze: visi respondenti, n=506. Datu nolasīšanas piemērs: 86% no tiem jauniešiem, kuriem vecāki nav bijuši iesaistīti amatiermākslā, piedalās kādās aktivitātēs, un 94% no tiem jauniešiem, kuriem vecāki ir bijuši iesaistīti amatiermākslā.

5. KULTŪRAS UN RADOŠĀS AKTIVITĀTES

Šajā nodaļā tiek analizēta jauniešu iesaiste kultūras un radošajās aktivitātēs.

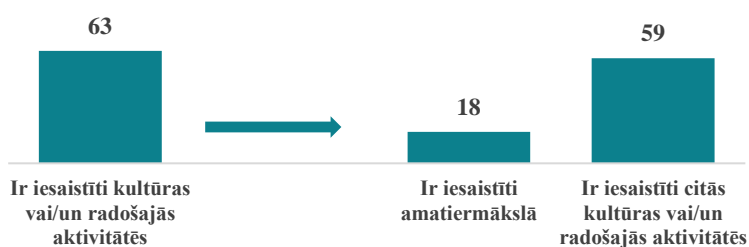
Iesaistes kopējie raksturojumi

Kopumā **63%** jauniešu vecumā no 18 līdz 25 gadiem pēdējā gada laikā ir bijuši iesaistīti kādās kultūras vai/un radošajās aktivitātēs. No tiem **18%** piedalījušies amatiermākslā, bet **59%** iesaistīti citās kultūras vai radošajās aktivitātēs.

Anketā kopumā bija iekļautas 17 dažādas aktivitātes. 24% jauniešu ir piedalījušies tikai vienā no tām, 19% jauniešu piedalījušies divās, bet 20% – trīs vai vairāk aktivitātēs. **Vidēji viens jauniešs piedalījies 2,2 no 17 anketā iekļautajām aktivitātēm.** Lai gan lielākā daļa jauniešu iesaistās kultūras aktivitātēs, to daudzveidība un daudzums ir zems.

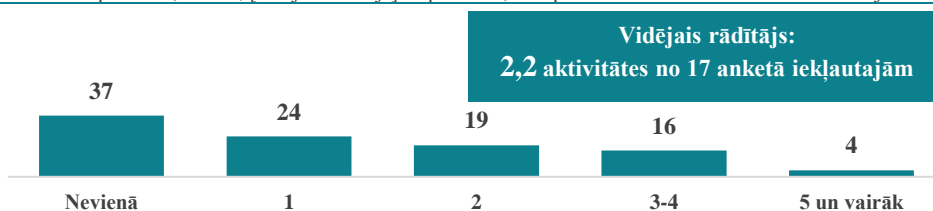
Grafiks 5. Jauniešu iesaiste kultūras un radošajās aktivitātēs kopumā, %

Bāze: visi respondenti, n=506

Grafiks 6. Jauniešu iesaiste kultūras un radošajās aktivitātēs kopumā: aktivitāšu skaits, %

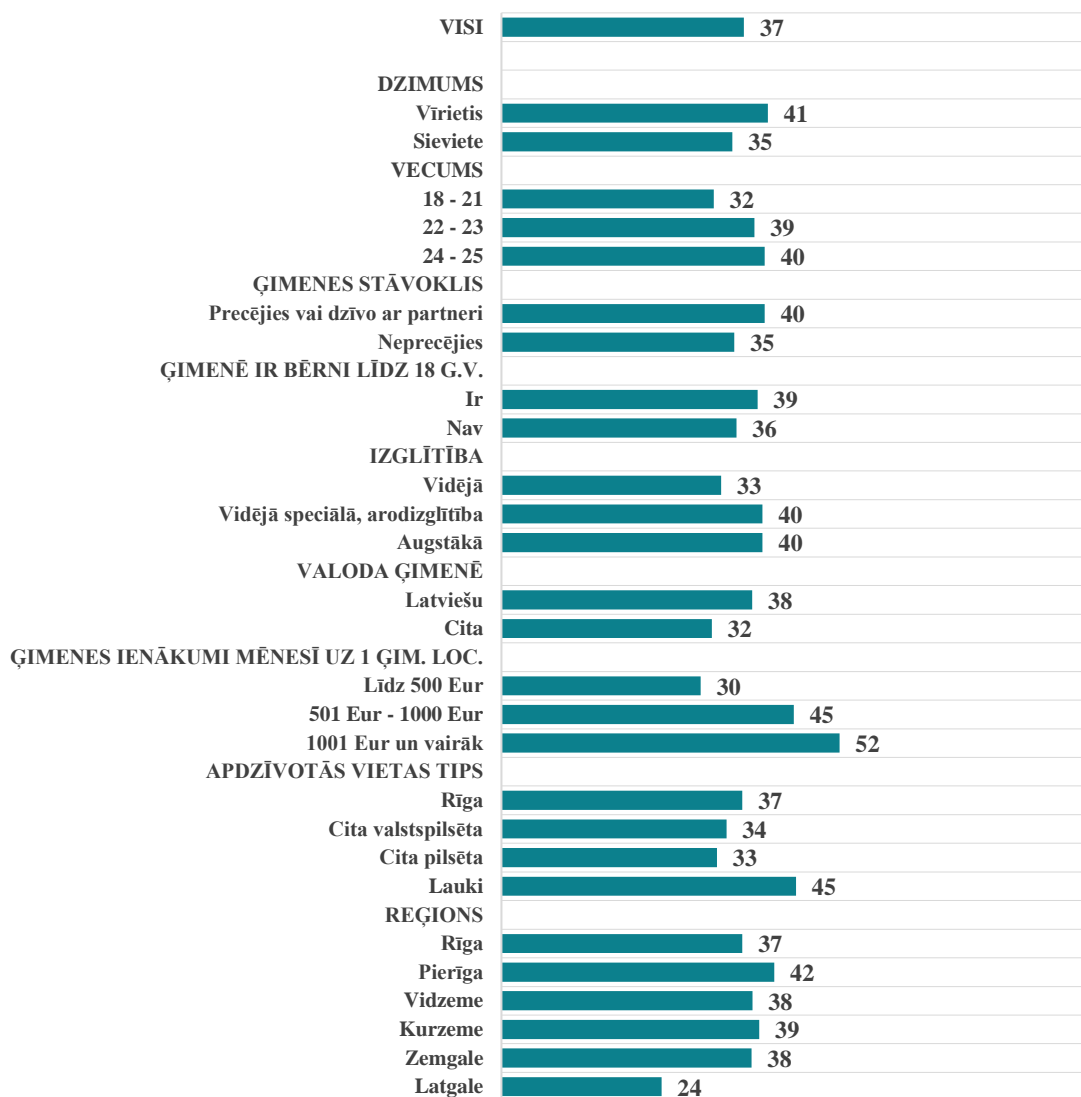
Bāze: visi respondenti, n=506; [vidējais rādītājs] respondenti, kuri piedalās vismaz vienā kultūras/radošajā aktivitātē, n=319

Kopumā 37% 18-25 gadīgo jauniešu pēdējā gada laikā nav iesaistījušies nevienā kultūras vai radošajā aktivitātē. Sociāli demogrāfisko grupu aspektā novērojams, ka mazāk aktīvi bijuši vīrieši (41% nav iesaistījušies nekur), 24-25 gadīgie (40%), tie, kas ir precējušies vai dzīvo kopā ar partneri (40%), vidējo speciālo, arodizglītību ieguvušie (40%), augstāko izglītību ieguvušie (40%), tie, kuriem ir augstāki ienākumi (45%-52%), laukos dzīvojošie (45%), Pierīgā dzīvojošie (42%).

Grafiks 7. Jauniešu, kuri nepiedalās nevienā kultūras vai/un radošajā aktivitātē, sociāli demogrāfiskais profils, %

Bāze: visi respondenti, n=506. Piezīme: iekļautas tikai tās kategorijas, kurās n>30.

Detalizēts aktivitāšu raksturojums

Amatiermākslas aspektā (tajā iesaistīti 18% 18-25 gadīgo jauniešu) populārākā aktivitāte ir dziedāšana korī (8%) un dalība tautas deju kolektīvā (6%). Pārējās amatiermākslas aktivitātēs iesaistīts neliels jauniešu īpatsvars: 3% piedalās amatierteātrī, 2% vokālajā ansamblī, pa 1% folkloras kopā, pūtēju orķestrī, tautas lietišķās mākslas studijā.

Amatiermākslā aktīvāki ir jaunieši 18-21 gada vecumā (26% iesaistīti), jaunieši ar zemākiem ienākumiem (24%), mazpilsētās dzīvojošie (30%), Vidzemē dzīvojošie (26%). Savukārt izteikti retāk amatiermākslā iesaistīti 22-25 gadīgie jaunieši (13%), krievu valodā runājošie (10%), jaunieši ar augstiem ienākumiem (11%), Rīgā dzīvojošie (14%).

Dažādās citās kultūras un radošajās aktivitātēs iesaistīti kopumā 59% jauniešu un izplatītākās personīgās iesaistes formas ir: **fotografēšana un filmēšana** (to dara 24% jauniešu), **radošie darbi ar datoru** (20%), **vizuālā māksla** (17%), **mūzikas instrumenta spēle** (17%). Salīdzinoši populāra ir arī amatniecība, rokdarbi (13%), kā arī dzeju, stāstu u.tml. rakstniecība (11%). Tehniskās jaunrades aktivitātēs iesaistīti 7% jauniešu.

Šāda veida aktivitātēs vairāk iesaistīti jaunieši, kuri ikdienā runā krievu valodā (67%), vidējo izglītību ieguvušie (61%), 18-21 gadīgie (62%), lielajās pilsētās dzīvojošie (61%-62%), Latgalē dzīvojošie (73%). Bet izteikti retāk tādās aktivitātēs iesaistās laukos dzīvojošie (50%), Pierīgā (52%) un Vidzemē (50%) dzīvojošie, kā arī jaunieši ar augstākiem ienākumiem (47%-53%).

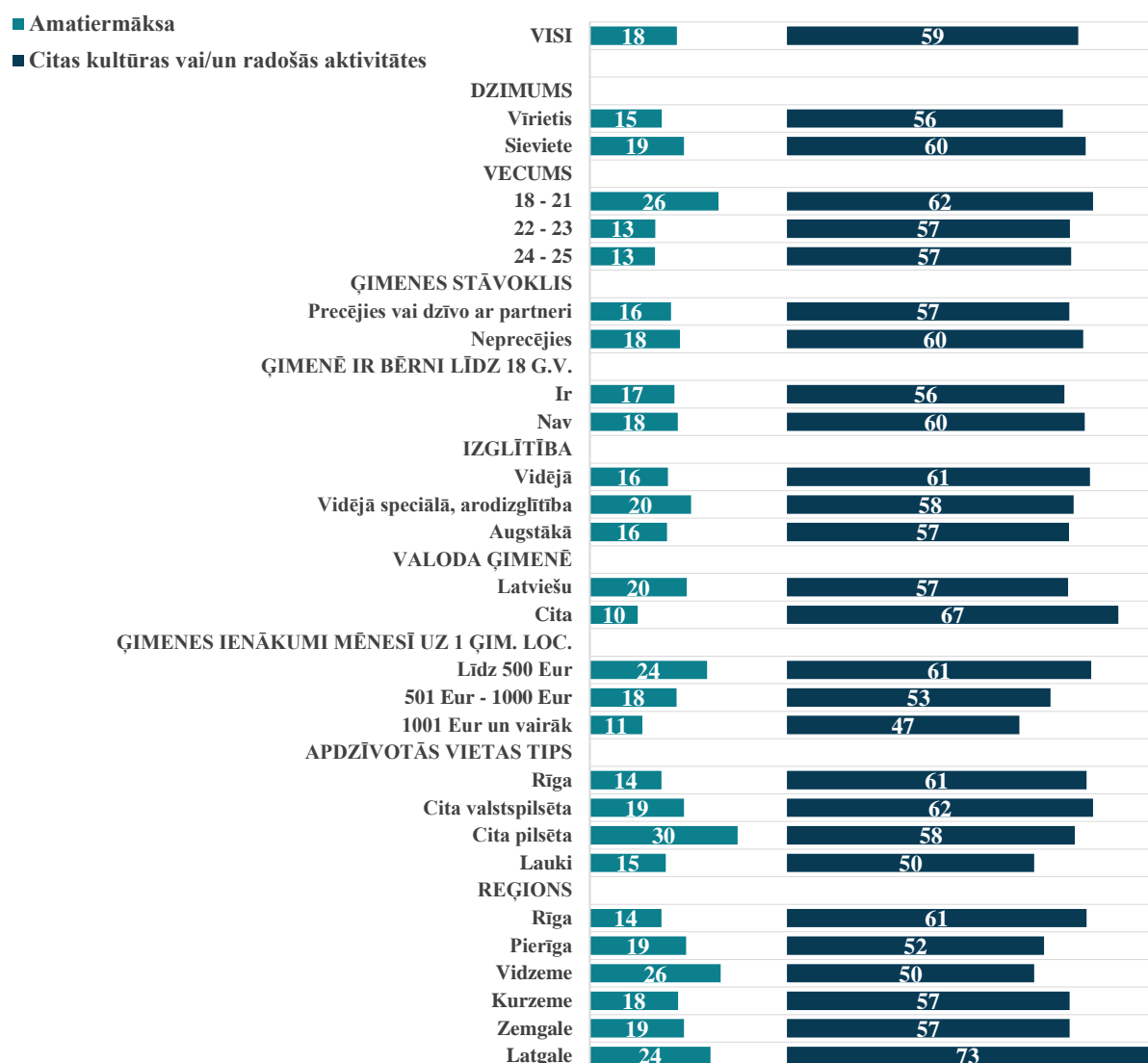
Grafiks 8. Jauniešu kultūras un/vai radošās aktivitātes, %

Bāze: visi respondenti, n=506. Jautājums anketā: Atzīmē, lūdzu, kurās no šādām kultūras un radošajām aktivitātēm Tu pats/-i personīgi esi bijis/-usi iesaistīts/-a pēdējo 12 mēnešu laikā?

Grafiks 9. Jauniešu, kuri iesaistās kultūras un/vai radošās aktivitātēs, sociāli demogrāfiskais profils, %

Bāze: visi respondenti, n=506. Piezīme: iekļautas tikai tās kategorijas, kurās n>30.

Motivācija dalībai kultūras un radošajās aktivitātēs

Aptaujas ietvaros jaunieši tika lūgti norādīt arī iemeslus, kas motivē viņus piedalīties kultūras un radošajās aktivitātēs. Visbiežāk jaunieši norādījuši, ka viņiem **patīk radoši izpausties (60%), interesanti pavadīt savu brīvo laiku (57%), vēlas attīstīt savus talantus (56%), pilnveidot sevi, attīstīt savu personību (51%)**. Tāpat bieži norādīts, ka tādā veidā **gūst īpašas un unikālas emocijas (42%)**. Raksturīgi, ka **biežāk norādīti dažādi individuālie motivatori un izteikti retāk jaunieši savu aktivitāti pamato ar socializācijas aspektiem** – tikai katram ceturtajam jauniešim iesaiste aktivitātēs ir iespēja būt kopā ar domubiedriem un līdzīgi domājošiem cilvēkiem, bet 13% tā ir iespēja iepazīties un iegūt jaunus draugus. Tāpat novērojams, ka **tradīciju uzturēšana kā motivators ir būtisks pavisam nedaudziem jauniešiem (6%-7%)**. Tas norāda, ka kultūras mantojuma uzturēšana, attīstība var notikt arī tad, ja iesaistīto motivācija tajās iesaistīties nav tiešā veidā saistīta ar tradīciju, mantojuma argumentiem.

Grafiks 10. Iemesli dalībai kultūras un radošajās aktivitātēs, %

Bāze: visi respondenti, n=506. Jautājums anketā: Kas ir galvenie iemesli, kādēļ Tu piedalies kultūras un radošajās aktivitātēs, ko atzīmēji iepriekšējā jautājumā?

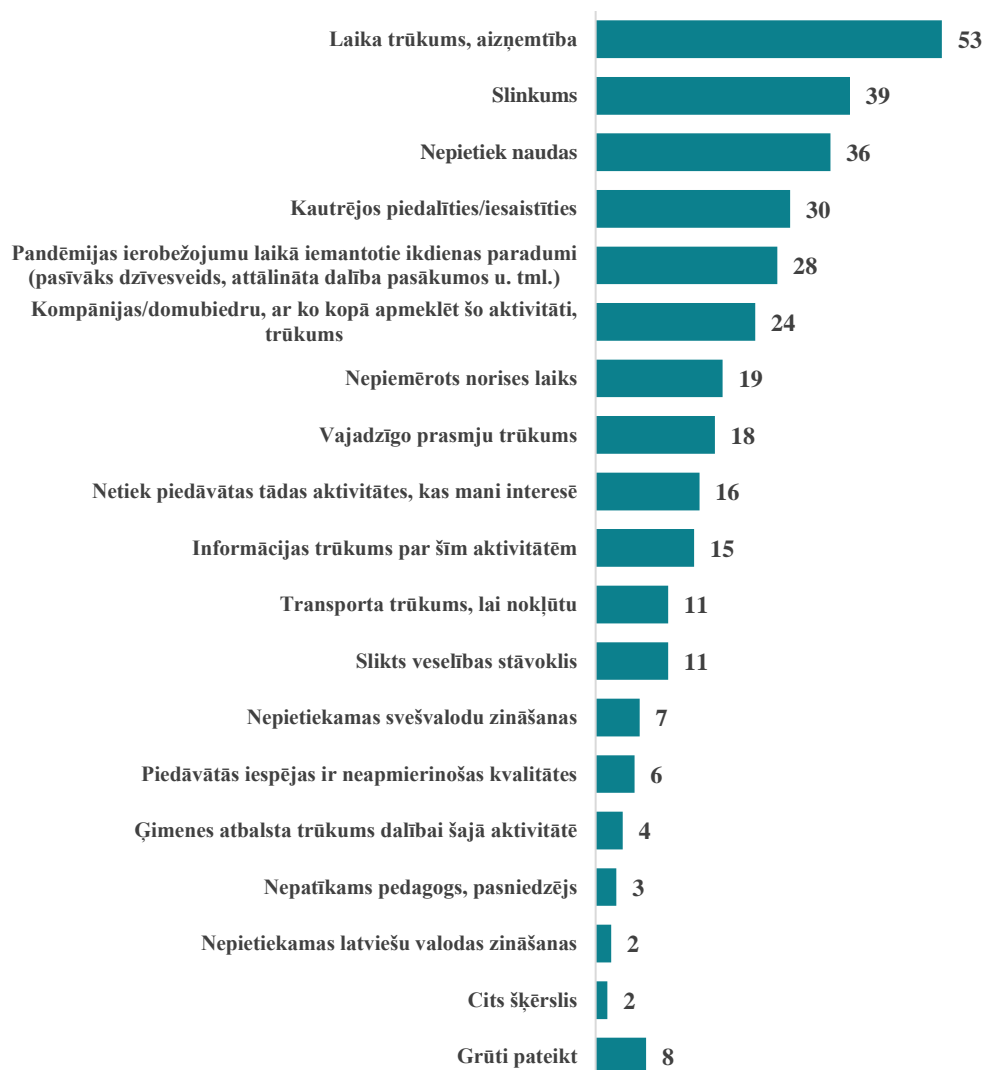
Šķēršļi dalībai kultūras un radošajās aktivitātēs

Aptaujā tika identificēti arī kultūras un radošo aktivitāšu šķēršļi. Visbiežāk jaunieši atsaucas uz **laika trūkumu** – 53% norāda, ka tieši tas ir galvenais šķērslis, lai piedalītos sev interesējošās aktivitātēs. Otrs biežāk minētais šķērslis ir **slinkums** (39%). Trešā biežāk norādītā atbilde – **nepietiekamas finansiālās iespējas** (36%). Salīdzinoši bieži norādīti arī tādi šķēršļi kā: **kautrējas piedalīties un iesaistīties** (30%), **pandēmijas laikā iemantotie ikdienas paradumi** (28%), **kompānijas trūkums** (24%). Kā pozitīvs aspekts jāuzsver tas, ka salīdzinoši maz jauniešu norāda uz tādiem šķēršļiem kā informācijas trūkums (15%), interesējošu aktivitāšu piedāvājuma trūkums (16%), nepiemērots norises laiks (19%). Tādējādi **būtiskākie jauniešu iesaistes šķēršļi ir saistīti ar iespējām izmantot piedāvājumu, kurš kopumā jauniešiem ir zināms un interesējošs**. Šādā kontekstā būtiski, ka tik lielai daļai jauniešu pastāv finansiāli šķēršļi aktivitāšu iespēju izmantošanai.

Sociāli demogrāfisko mērķgrupu aspektā novērojams, ka laika trūkumu kā šķērslis izteikti biežāk norāda 24-25 gadīgie jaunieši (62%), augstāko izglītību ieguvušie (64%), ar augstākiem ienākumiem (63%), Pierīgā dzīvojošie (68%). Finansiālos šķēršļus izteikti biežāk norāda ikdienā krievu valodā runājošie jaunieši (48%), jaunieši ar zemākiem ienākumiem (45%), Latgalē dzīvojošie (44%). Krievu valodā runājošie jaunieši biežāk nekā latviešu norāda, ka netiek piedāvātas viņiem interesējošas aktivitātes (21%). Pārējos aspektos izteiktas atšķirības nav novērojamas.

Grafiks 11. Šķēršļi dalībai kultūras un radošajās aktivitātēs, %

Bāze: visi respondenti, n=506. Jautājums anketā: Vai pēdējo 12 mēnešu laikā esi saskāries/-usies ar kādu no šiem šķēršļiem, lai piedalītos Tev interesējošās aktivitātēs (tajās, kurās piedalies vai kurās gribētu piedalīties)?

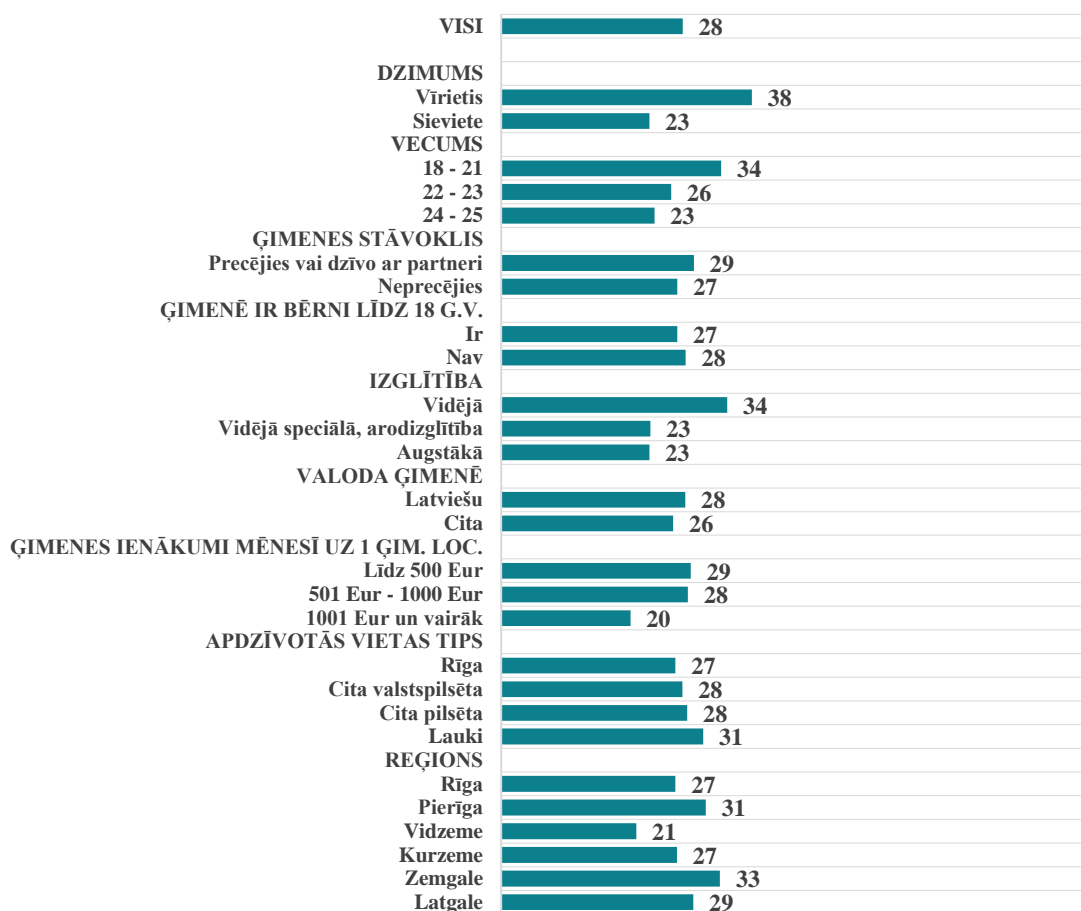

6. NEFORMĀLĀS INTEREŠU GRUPAS

Pētījuma ietvaros tika analizēta arī **jauniešu iesaiste neformālās interešu grupās**. Dati liecina, ka **tikai 28% jauniešu ir tādās iesaistīti**. Aktīvāki neformālajās interešu grupās ir vīrieši (38% ir iesaistīti vismaz vienā), 18-21 gadīgie (34%), vidējo izglītību ieguvušie (34%), laukos dzīvojošie (31%), Zemgalē (33%) un Pierīgā (31%) dzīvojošie. **Savukārt retāk neformālās interešu grupās iesaistās sievietes, 24-25 gadīgie, vidējo speciālo, ar dizainu un augstāko izglītību ieguvušie, jaunieši ar augstākiem ienākumiem, Vidzemē dzīvojošie.**

Grafiks 12. Jauniešu, kuri ir iesaistīti neformālās interešu grupās, sociāli demogrāfiskais profils, %

Bāze: visi respondenti, n=506. Piezīme: iekļautas tikai tās kategorijas, kurās n>30.

Kopumā jaunieši nosaukuši 51 dažādu neformālo interešu grupu. Salīdzinoši biežāk minētās ir tikai dažas: geimeri (8% iesaistīto), vegāni (3%), mašķernieki (2%), skeiteri (2%), youtuberi (2%). Pārējās interešu grupas nosaukuši ne vairāk kā 1% jauniešu. Kopumā šie dati liecina, ka jauniešu intereses ir ļoti daudzveidīgas, un neformālo interešu grupu aspektā nevar teikt, ka ir atsevišķas populārākās grupas.

Tabula 1. Neformālās interešu grupas, kurās iesaistīti jaunieši, %

Bāze: visi respondenti, n=506. Jautājums anketā: Vai pats/-i šobrīd klātienē esi iesaistīts/-a kādās neformālās interešu grupās/kustībās (piemēram, emo, panki, goti, hipsteri, vegāni, grafiti, geimeri, "jūtūberi", diskgolferi, Ghetto Games (getiņi), skeiteri, inlainisti, skūteristi, mašķernieki u. tml.)?

Neformālā interešu grupa	Iesaistes %
Geimeri	8
Vegāni	3
Mašķernieki	2
Skeiteri	2
Youtuberi	2
Ghetto Games, "getiņi"	1
Sports	1
Auto entuziasti, "benzīngalvas"	1
Brīvprātīgo kustība	1
Korporanti	1
Ekoaktivisti	1
Koristi	1

Veģetārieši	1
Hipsteri	1
Joga	1
Zirgu jāšanas aktivisti	1
Diskgolfs	0,4
Emo	0,4
Feministi	0,4
Panki	0,4
Hip hops	0,4
Goti	0,4
Reiveri	0,4
Skūteristi	0,4
Hipiji	0,4
Veloaktivisti	0,4
Dejotāji, tautas dejas	0,4
Galda spēļu aktivisti	0,2
Alternatīvā scēna	0,2
Rokeri, rokmūzikas fani	0,2
Programmētāji	0,2
Graffiti	0,2
Grāmatu lasītāji	0,2
"Roņi", ziemas peldētāji	0,2
Kriptoinvestori	0,2
Motosportisti	0,2
"Artsy kids"	0,2
Mednieki	0,2
Metālisti, metālmūzikas fani	0,2
Pagrīdes mūzikas fani	0,2
Podkasteri	0,2
Blogeri	0,2
Skauti	0,2
TikTokeri	0,2
Zero waste aktivisti	0,2
Dzīvnieku brīvības aktivisti	0,2
Vorkouts	0,2
Futbolisti	0,2
Rokdarbi	0,2
Vingrotāji	0,2
Kristieši	0,2

7. SABIEDRISKĀS AKTIVITĀTES

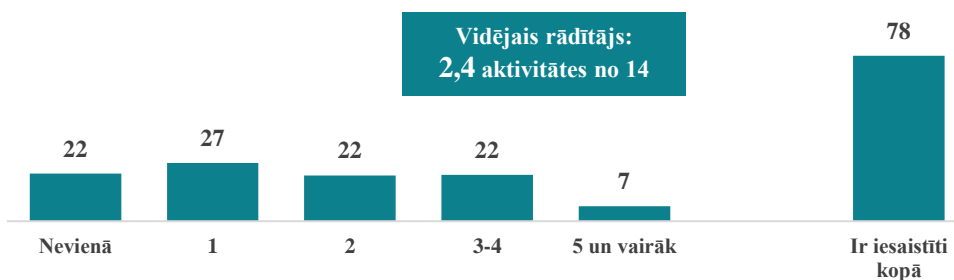
Šajā nodaļā tiek analizētas jauniešu sabiedriskās aktivitātes (visas tās aktivitātes, kas neiekļaujas kultūras vai radošo aktivitāšu definējumā).

Iesaistes kopējie raksturojumi

Kopumā 78% jauniešu pēdējā gada laikā ir piedalījušies kādās sabiedriskās aktivitātēs. 27% no tiem ir piedalījušies vienā aktivitātē, 22% divās, vēl 22% trīs vai četrās, bet tikai 7% no respondentiem ir bijuši dalībnieki piecās vai vairāk aktivitātēs. Anketā kopumā bija iekļautas 14 dažādas aktivitātes un vidēji viens aktīvais jaunietis ir piedalījies tikai 2,4 aktivitātēs, kas ir izteikti zems rādītājs.

Grafiks 13. Jauniešu iesaiste sabiedriskās aktivitātēs kopumā: aktivitāšu skaits, %

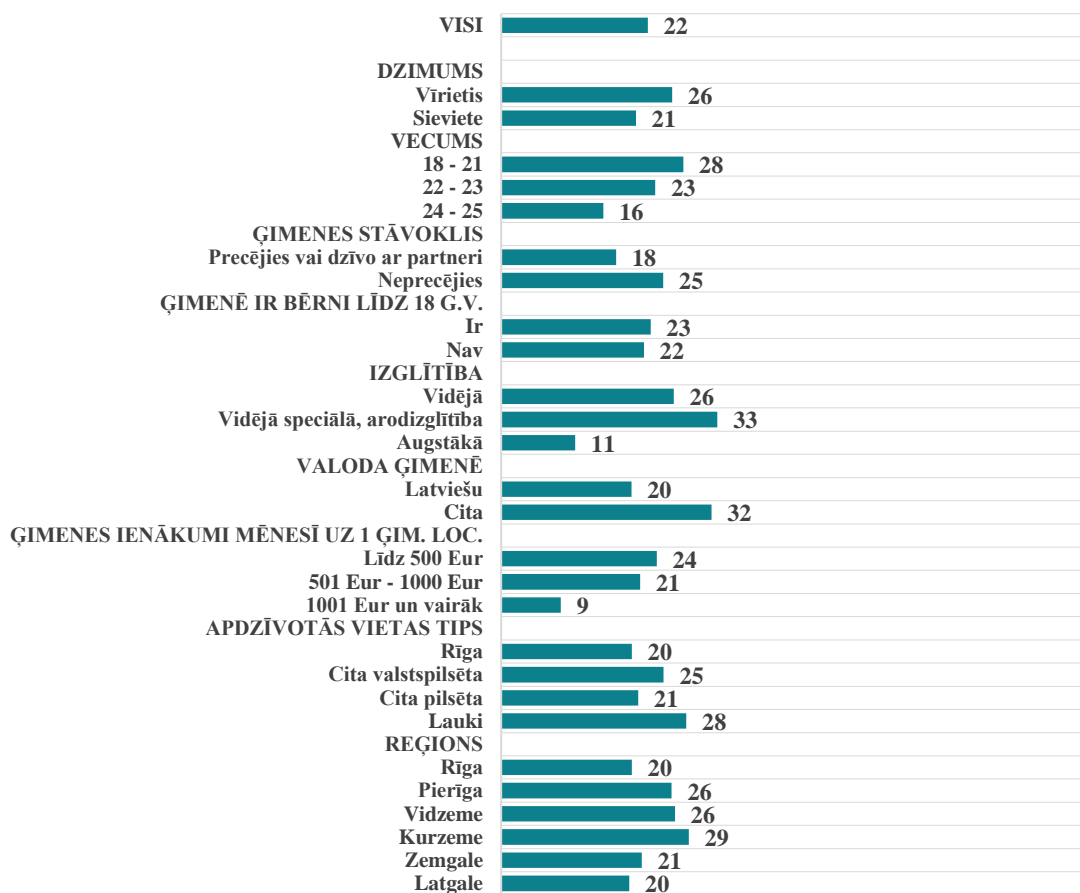
Bāze: visi respondenti, n=506; [vidējais rādītājs] respondenti, kuri piedalās vismaz vienā sabiedriskajā aktivitātē, n=393. Piezīme: nav attēlotas atbildes "Grūti pateikt/ Nav atbildes".

22% jauniešu pēdējā gada laikā nav piedalījušies nevienā sabiedriskā aktivitātē, un biežāk tie ir: 18-21 gadīgie (28% nav piedalījušies nevienā aktivitātē), vīrieši (26%), vidējo speciālo izglītību ieguvušie (33%), ikdienā krievu valodā runājošie (32%), laukos dzīvojošie (28%), Kurzemē dzīvojošie (29%). Savukārt izteikti aktīvāki sabiedriskajās aktivitātēs ir 24-25 gadīgie, precētie, augstāko izglītību ieguvušie, tie, kam ir izteikti augstāki ienākumi, Rīgā un Latgalē dzīvojošie.

Grafiks 14. Jauniešu, kuri nepiedalās nevienā sabiedriskā aktivitātē, sociāli demogrāfiskais profils, %

Bāze: visi respondenti, n=506. Piezīme: iekļautas tikai tās kategorijas, kurās n>30.

Detalizēts aktivitāšu raksturojums

Analizējot detalizēti konkrētu aktivitāšu griezumā, novērojams, ka **visvairāk jauniešu bijuši iesaistīti tādā sabiedriskā aktivitātē kā naudas ziedošana labdarībai** – to darījuši kopumā 35% 18-25 gadīgo jauniešu. Gandrīz tik pat daudz jauniešu (32%) ir **papildinājuši zināšanas un prasmes kursus, semināros** apmācībās klātienē vai attālināti. Savukārt 27% jauniešu **piedalījušies sporta vai aktīvās atpūtas aktivitātēs**. Tās ir trīs biežākās jauniešu sabiedriskās aktivitātes. Pārējās anketā iekļautajās iesaistījušies mazāks īpatsvars jauniešu. **Brīvprātīgo darbu veikuši kopumā 23% jauniešu**, tai skaitā 10% piedalījušies vides sakopšanas talkās, bet 13% dažāda cita veida brīvprātīgo aktivitātēs. **12% piedalījušies nevalstisko organizāciju darbā, bet 11% – vietējās kopienas aktivitātēs**. 11% ir ziedojuši naudu dažādiem projektiem pūļa finansējuma piesaistes akcijās. 10% apmeklējuši baznīcu.

Grafiks 15. Jauniešu sabiedriskās aktivitātes, %

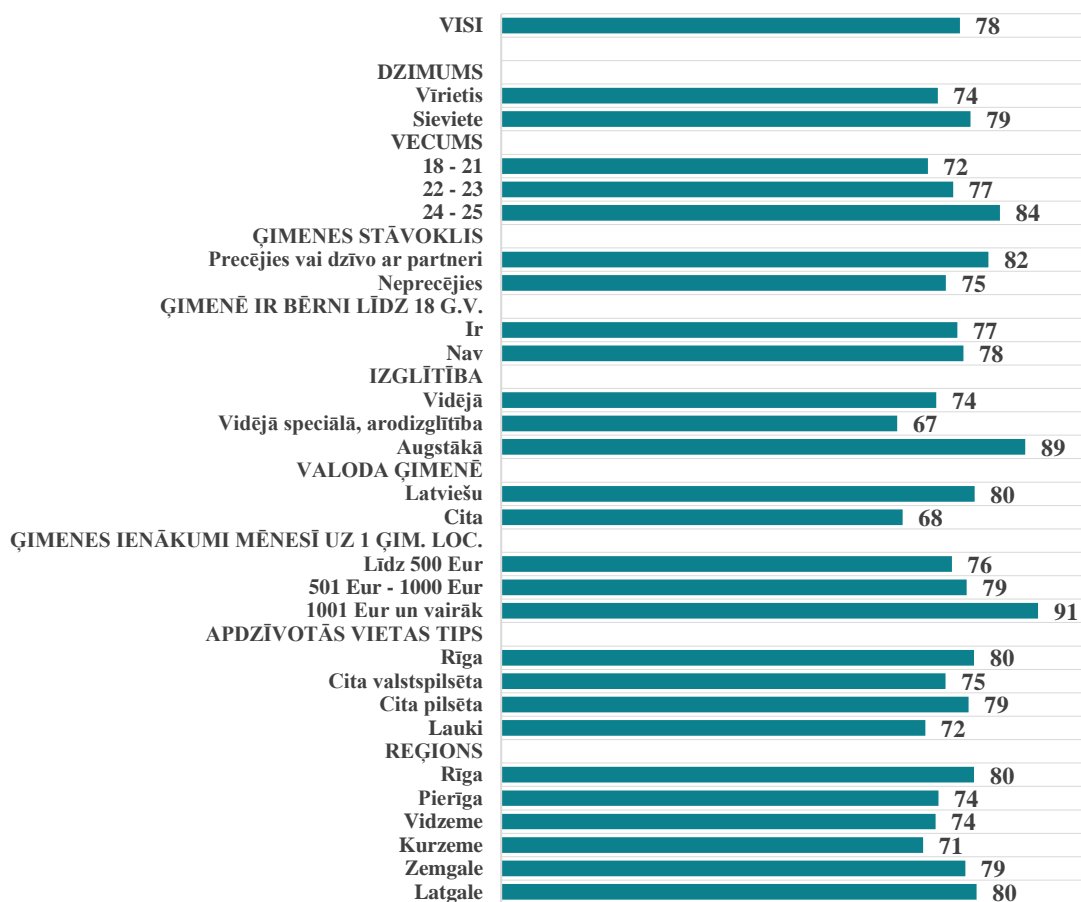
Bāze: visi respondenti, n=506. Jautājums anketā: Un tagad, atzīmē, lūdzu, kurās no šādām sabiedriskām aktivitātēm Tu pats/-i personīgi esi bijis/-usi iesaistīts/-a pēdējo 12 mēnešu laikā?

Sabiedriskajās aktivitātēs **izteikti aktīvāki bijuši 24-25 gadīgie (84%), augstāko izglītību ieguvušie (89%), jaunieši ar augstākiem ienākumiem (91%)**. Savukārt **mazāk aktīvi bijuši 18-21 gadīgie (72%), vidējo speciālo vai arodizglītību ieguvušie (67%), tie, kas ikdienā runā krievu valodā (68%), laukos dzīvojošie (72%), Kurzemē dzīvojošie (71%)**.

Grafiks 16. Jauniešu, kuri iesaistās sabiedriskās aktivitātēs, sociāli demogrāfiskais profils, %

Bāze: visi respondenti, n=506. Piezīme: iekļautas tikai tās kategorijas, kurās n>30.

8. JAUNIEŠU AKTIVITĀTES SKOLAS LAIKOS

Šajā nodaļā tiek analizēti dati par jauniešu kultūras, radošo un sabiedrisko aktivitāti skolas laikā, salīdzinot ar šobrīdējiem rādītājiem, tādējādi sniedzot iespēju novērtēt aktivitātes izmaiņas.

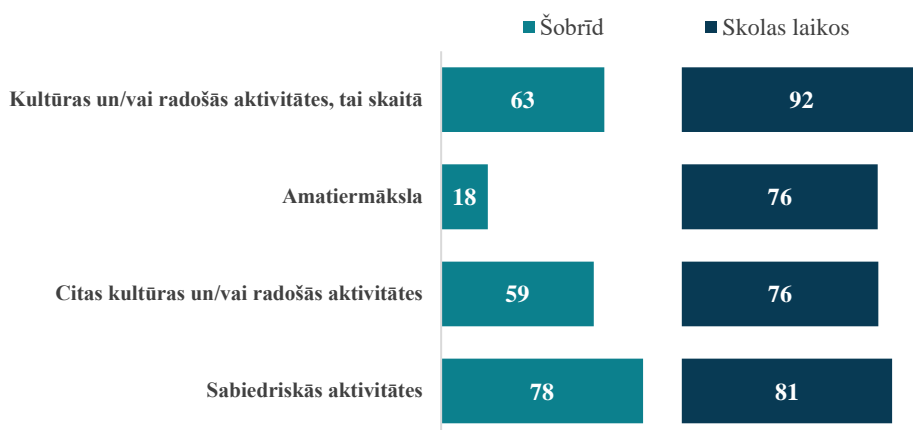
Iesaistes kopējie raksturojumi

Kopumā dati liecina – ja šobrīd kādās kultūras vai radošajās aktivitātēs ir iesaistīti 63% jauniešu, tad skolas laikā iesaiste bijusi 92% līmenī. (Skolas laiki anketā tika operacionalizēti vispārīgi kā “pamatskola, vidusskola, tehnikums, ģimnāzija”.) Tātad dažos gados pēc skolas absolvēšanas kopumā 29% jauniešu ir pārtraukuši savu iesaisti kultūras vai radošās aktivitātēs. Visbūtiskākais kritums novērojams attiecībā uz amatiermākslu – ja skolas laikos kopumā 76% piedalījušies amatiermākslā, tad šobrīd vairs tikai 18% (58% pārtraukuši to darīt). Citās kultūras un radošās aktivitātēs dalība kritusies ievērojami mazāk – skolas laikos tajās piedalījušies 76% jauniešu, bet šobrīd turpina to darīt 59% (kritums par 17%). Savukārt vismazākais aktivitātes kritums novērojams attiecībā uz sabiedriskām aktivitātēm – skolas laikos iesaistījušies 81%, bet šobrīd turpina 78%.

Sociāli demogrāfisko mērķgrupu griezumā novērojams, ka skolas laikos dažādās aktivitātēs mazāk bijuši iesaistīti vidējo speciālo vai arodizglītību ieguvušie (kopumā 13% nav bijuši iesaistīti nevienā aktivitātē no anketā iekļautajām 31). Iespējams, tas lielā mērā izskaidro, kādēļ arī pēc skolas absolvēšanas šie jaunieši ir izteikti mazāk aktīvi kultūras, radošajās un sabiedriskajās aktivitātēs.

Grafiks 17. Jauniešu iesaiste kultūras, radošajās, sabiedriskajās aktivitātēs skolas laikos un šobrīd kopumā, %

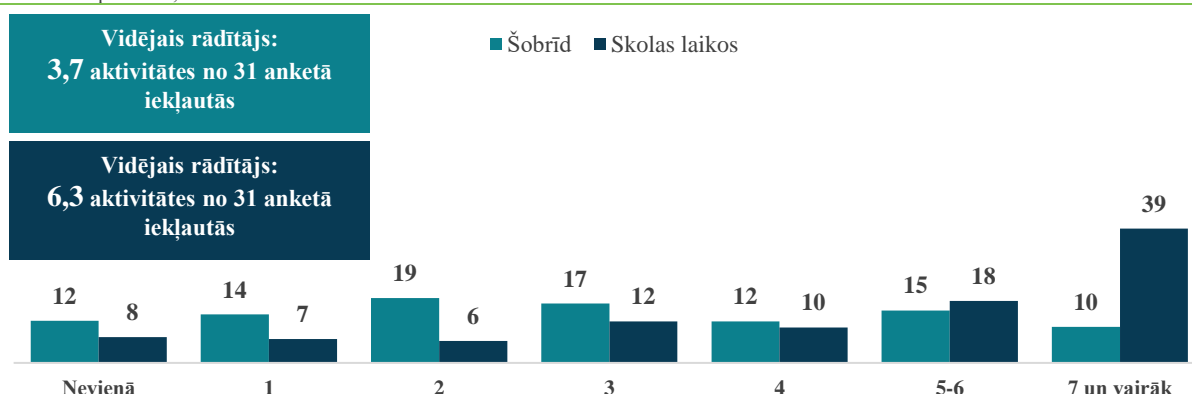
Bāze: visi respondenti, n=506

Ja skolas laikos viens jauniešs vidēji bija iesaistījies 6,3 no anketā iekļautās 31 aktivitātes (kultūras, radošās, sabiedriskās), tad šobrīd tās ir tikai 3,7 aktivitātes. Dati kopumā liecina – tie, kas bijuši iesaistīti vairākās aktivitātēs skolas laikos, pēc skolas absolvēšanas ir turpinājuši iesaisti tikai kādā vienā vai divās aktivitātēs, bet pārējās pametuši.

Grafiks 18. Jauniešu iesaiste kultūras, radošajās, sabiedriskajās aktivitātēs skolas laikos un šobrīd kopumā: aktivitāšu skaits, %

Bāze: visi respondenti, n=506

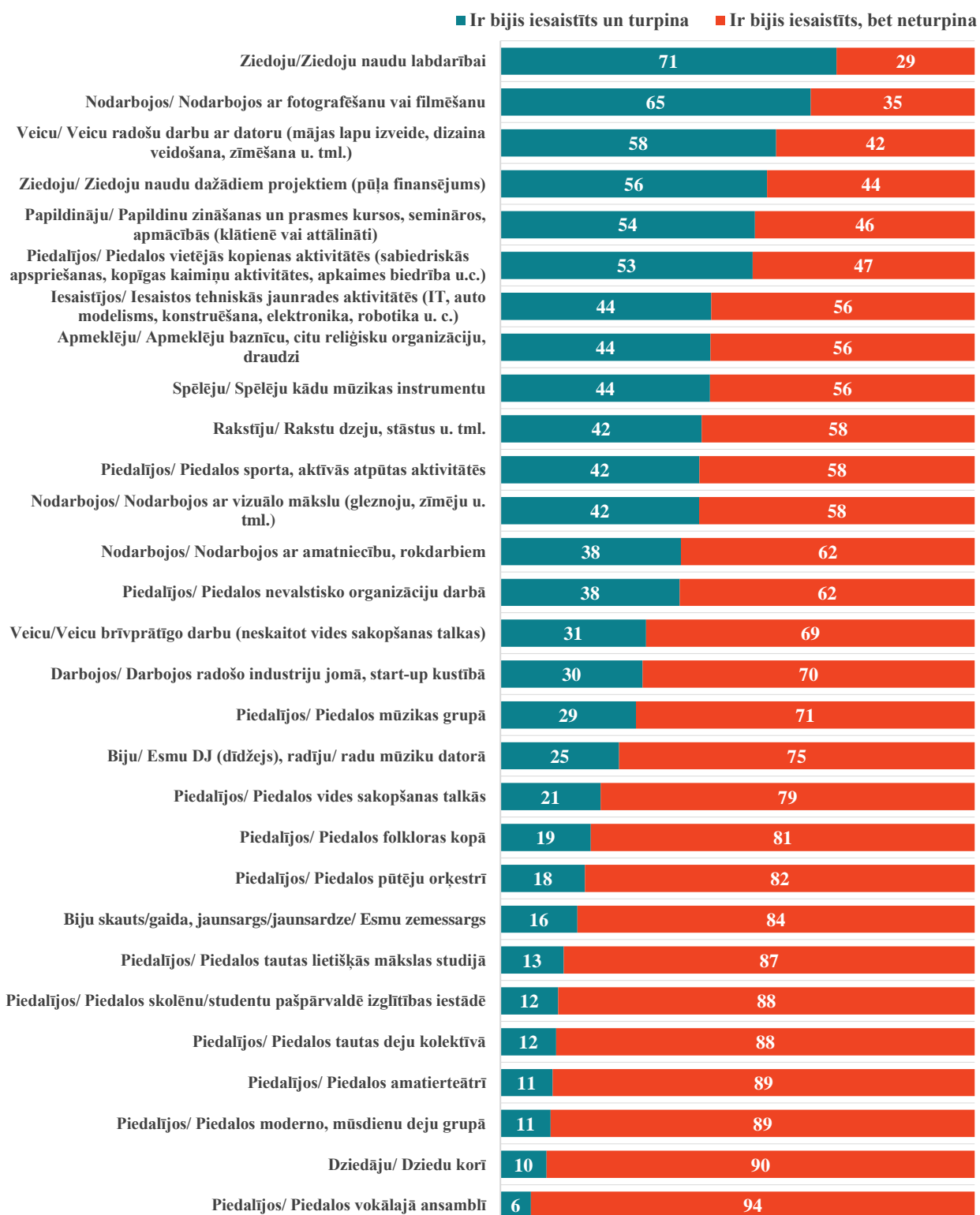
Vidējais rādītājs:
3,7 aktivitātes no 31 anketā iekļautās

Vidējais rādītājs:
6,3 aktivitātes no 31 anketā iekļautās

Detalizēts aktivitāšu raksturojums

Salīdzinot datus par to, kādās aktivitātēs jaunieši piedalījušies pēdējā gada laikā, un kādās piedalījušies savos skolas laikos, iespējams identificēt, kurās aktivitātēs noticis lielāks jauniešu aktivitātes kritums. Jāuzsver, ka lielākajā daļā konkrēto aktivitāšu vairāk nekā puse to jauniešu, kuri to ir darījuši skolas laikos, pēc skolas absolvēšanas nav vairs turpinājuši. Lielākais aktivitātes kritums novērojams visās amatiermākslas aktivitātēs, bet līdzīgs samazinājums novērojams arī attiecībā uz modernajām dejām, dalību vides sakopšanas talkās, mūzikas grupās, start-up kustībā, brīvprātīgajā darbā u.c. Savukārt noturīgāka ir jauniešu līdzdalība individuālās aktivitātēs – fotografēšana un filmēšana (65% turpina to darīt arī pēc skolas absolvēšanas), radošais darbs ar datoru (58%), tālākizglītība (54%). Vienīgā kolektīvā aktivitātē, kur lielākā daļa jauniešu turpina iesaisti ir vietējās kopienas aktivitātes (53% turpina).

Grafiks 19. Jauniešu iesaiste kultūras, radošajās, sabiedriskajās aktivitātēs skolas laikos un šobrīd: izmaiņu raksturojums, %
 Bāze: respondenti, kuri ir bijuši iesaistīti konkrētajā aktivitātē skolas laikos. Jautājumi anketā: Atzīmē, lūdzu, kurās no šādām aktivitātēm Tu pats/-i personīgi esi bijis/-usi iesaistīts/-a skolas laikā (pamatskola, vidusskola, tehnikums, ģimnāzija)?; Atzīmē, lūdzu, kurās no šādām kultūras un radošajām aktivitātēm Tu pats/-i personīgi esi bijis/-usi iesaistīts/-a pēdējo 12 mēnešu laikā? Piezīme: dati šajā grafikā attēlo izmaiņas šobrīd attiecībā pret skolas laiku – vai tie, kas skolas laikā ir bijuši tajās iesaistīti, to turpina vai neturpina darīt.

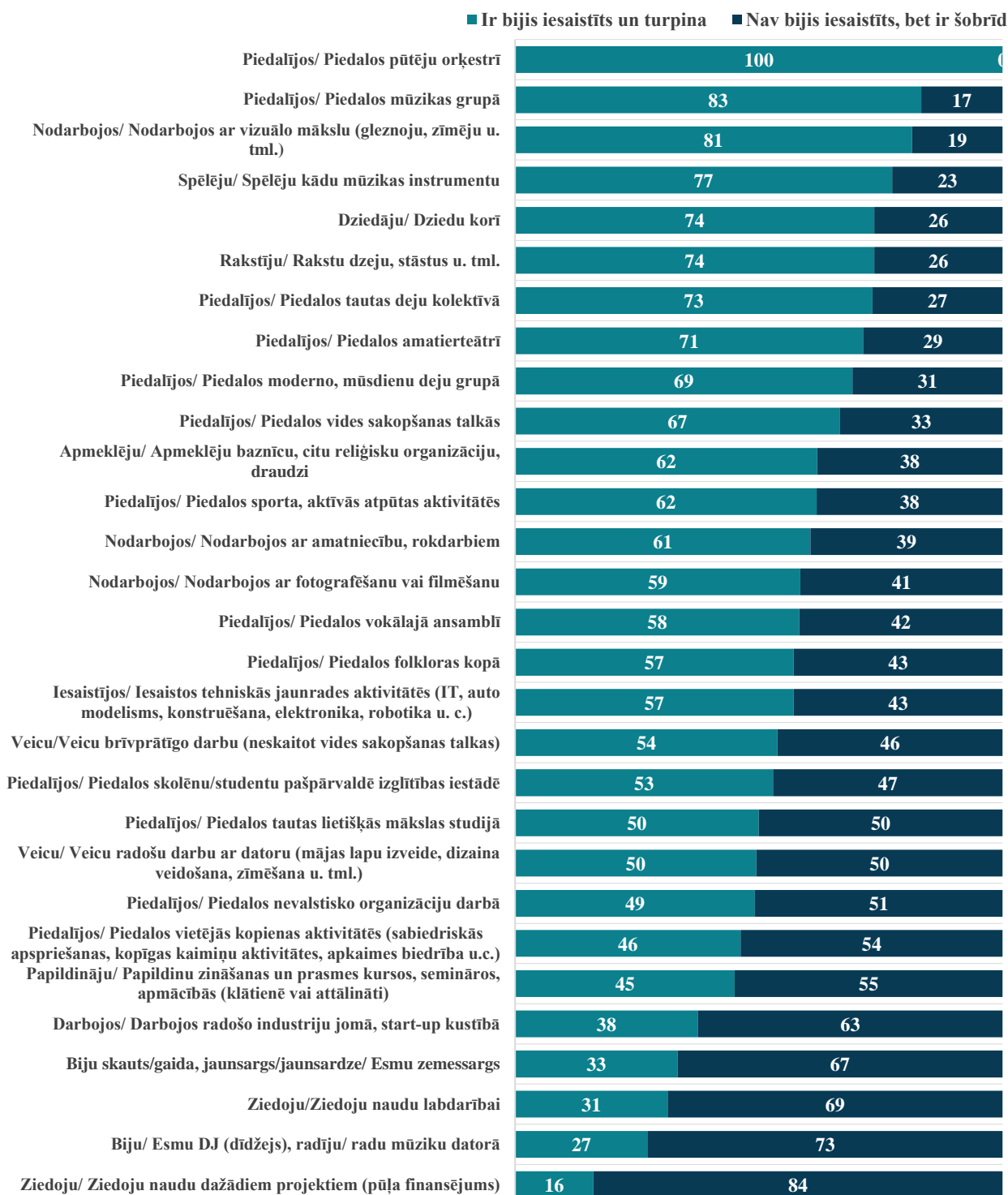

Otrs aspekts, kādā šos datus iespējams analizēt – vērtēt, **kurā laika posmā jaunieši ir iesaistījušies konkrētajās aktivitātēs.** Un šādā aspektā novērojams, ka lielākā daļa to jauniešu, kuri iesaistās konkrētās aktivitātēs šobrīd, to ir sākuši darīt jau skolas laikos. Piemēram, 83% no jauniešiem, kas piedalās mūzikas grupā, to sāka darīt jau skolas laikos. Tai pat laikā šī sakarība nav absolūta – **ir arī daudz aktivitāšu, kurā puse vai vairāk jauniešu iesaistījušies pēc skolas absolvēšanas.** Tas nozīmē, ka dažādās aktivitātēs, tostarp amatiermākslā iesaistās jauni dalībnieki, tādi, kas nav šajās aktivitātēs piedalījušies skolas laikā. Piemēram, 50% no jauniešiem, kas darbojas tautas Lietišķās mākslas studijā, to sākuši darīt pēc skolas absolvēšanas, 51% no tiem, kas piedalās nevalstisko organizāciju darbībā, to sākuši darīt pēc skolas absolvēšanas.

Šie dati arī liecina, ka **amatiermākslas kustībā daļu no tiem jauniešiem, kas pēc skolas absolvēšanas to neturpina darīt, aizstāj citi, kas tieši pēc skolas absolvēšanas to uzsāk.** Piemēram, 43% no jauniešiem, kas piedalās folkloras kopā, to sākuši darīt tikai pēc skolas absolvēšanas. Kora dalībnieku vidū šādu jauniešu ir 26%, tautas deju kolektīvos 27%, amatierteātrī 29%.

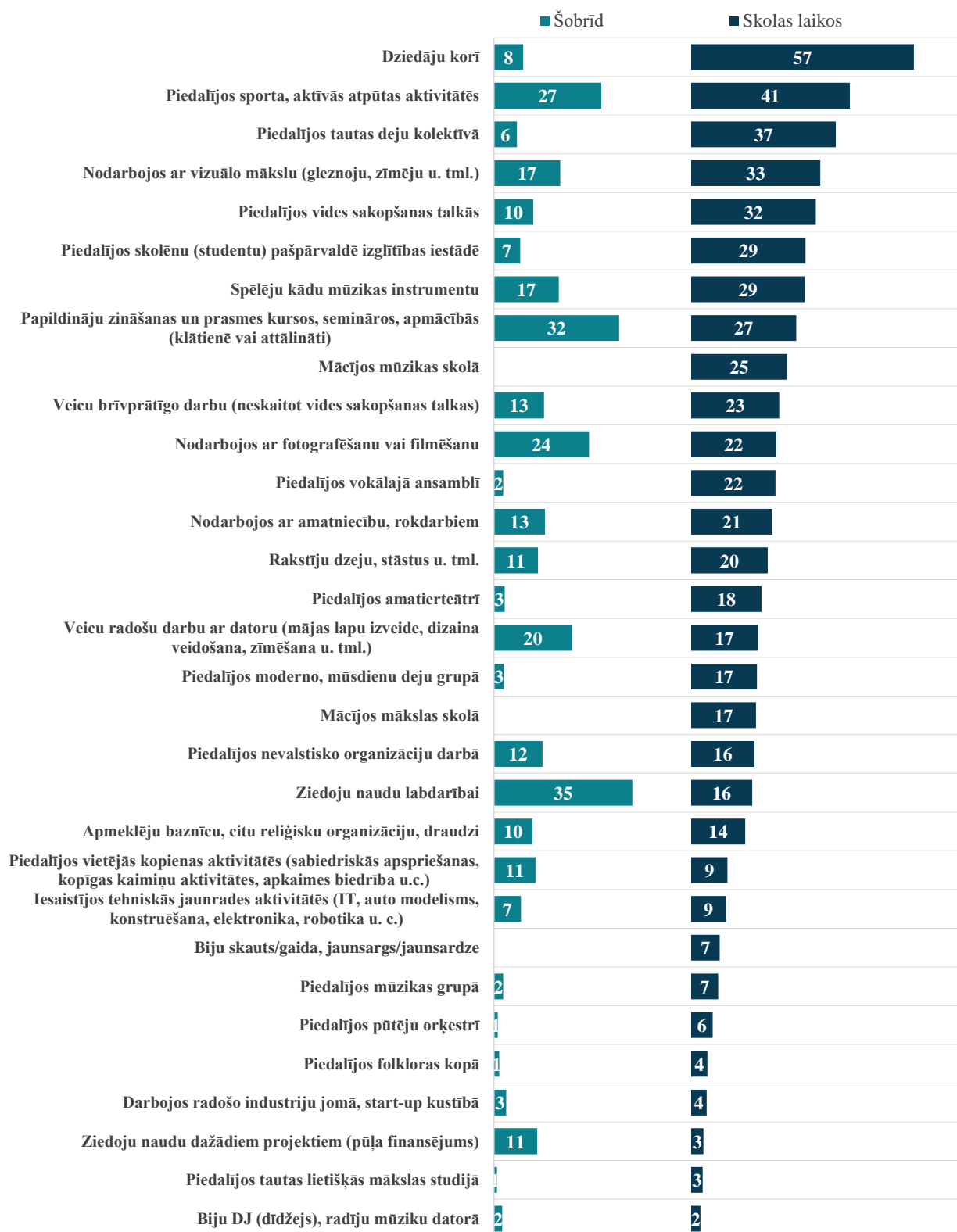
[Turpinājums nākamajā lapaspusē.]

Grafiks 20. Jauniešu iesaiste kultūras, radošajās, sabiedriskajās aktivitātēs šobrīd un skolas laikos: izmaiņu raksturojums, %
 Bāze: respondenti, kuri ir iesaistīti konkrētajā aktivitātē šobrīd. Jautājumi anketā: Atzīmē, lūdzu, kurās no šādām aktivitātēm Tu pats/-i personīgi esi bijis/-usi iesaistīts/-a skolas laikā (pamatskola, vidusskola, tehnikums, ģimnāzija)?; Atzīmē, lūdzu, kurās no šādām kultūras un radošajām aktivitātēm Tu pats/-i personīgi esi bijis/-usi iesaistīts/-a pēdējo 12 mēnešu laikā? Piezīme: dati šajā grafikā attēlo, kurā laika posmā konkrētajās aktivitātēs iesaistītie ir sākuši to darīt (skolas laikos vai pēc skolas).

Grafiks 21. Jauniešu iesaiste kultūras, radošajās, sabiedriskajās aktivitātēs skolas laikos un šobrīd: kopējie rādītāji, %

Bāze: visi respondenti, n=506. Jautājumi anketā: Atzīmē, lūdzu, kurās no šādām aktivitātēm Tu pats/-i personīgi esi bijis/-usi iesaistīts/-a skolas laikā (pamatskola, vidusskola, tehnikums, ģimnāzija)?; Atzīmē, lūdzu, kurās no šādām kultūras un radošajām aktivitātēm Tu pats/-i personīgi esi bijis/-usi iesaistīts/-a pēdējo 12 mēnešu laikā?

9. KULTŪRAS PATĒRIŅŠ

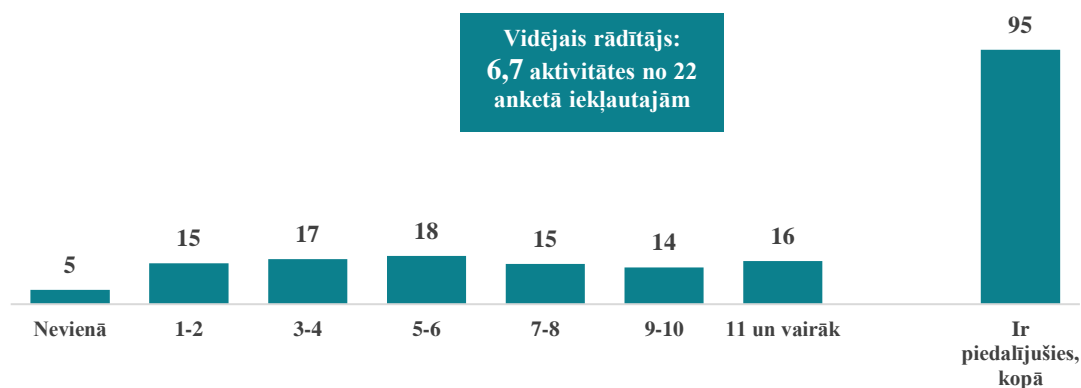
Šajā nodaļā sniegti dati par 18-25 gadīgo jauniešu kultūras patēriņu pēdējā gada laikā.

Patēriņa kopējie raksturojumi

Kopumā dati liecina, ka **95% jauniešu pēdējā gada laikā ir piedalījušies vismaz vienā kultūras pasākumā vai aktivitātē, bet 5% nav apmeklējuši nevienu kultūras pasākumu vai aktivitāti.** Anketā kopumā bija iekļautas 22 dažādas aktivitātes. 15% jauniešu ir piedalījušies tikai 1-2 no tām, 17% jauniešu piedalījušies 3-4 aktivitātēs, bet pārējie – vairāk aktivitātēs. **Vidēji viens jaunietis piedalījies 6,7 no 22 anketā iekļautajām aktivitātēm.** Dati liecina, ka jauniešu iesaiste kultūras patēriņā ir izkliedēta dažādās patēriņa intensitātes grupās – ir jaunieši, kas reti apmeklē kultūras pasākumus, ir tādi, kas vidēji bieži, un ir tādi, kas izteikti bieži (neviens no šīm grupām nav prevalējoša).

Grafiks 22. Jauniešu kultūras patēriņa aktivitātes kopumā: aktivitāšu skaits, %

Bāze: visi respondenti, n=506; [vidējais rādītājs] respondenti, kuri ir piedalījušies vismaz vienā aktivitātē, n=479. Piezīme: nav attēlotas atbildes "Grūti pateikt/ Nav atbildes".

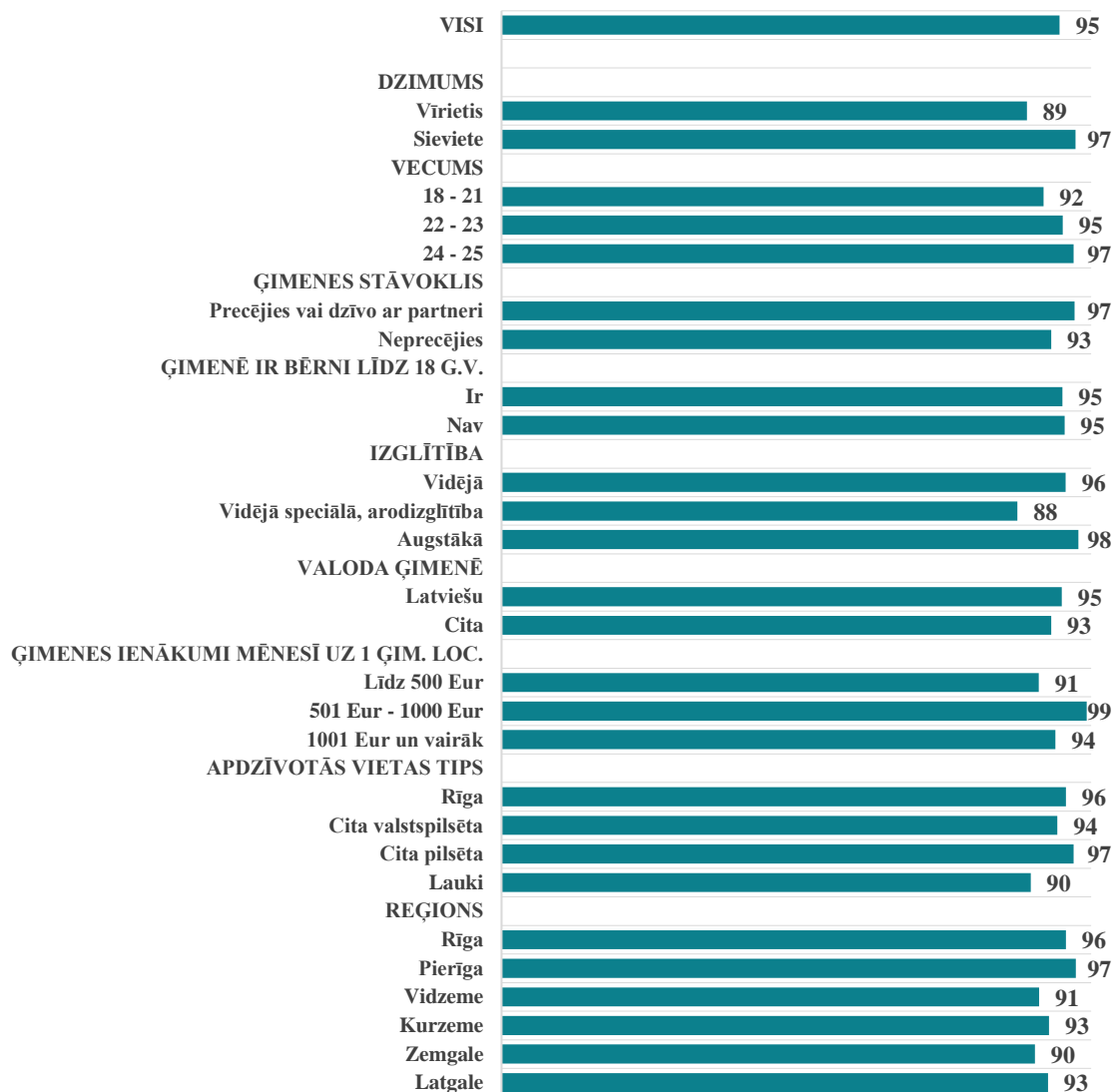

Sociāli demogrāfisko grupu aspektā novērojams, ka **mazāk aktīvi kultūras patēriņā ir vīrieši** (89% ir apmeklējuši pasākumus, 11% nav apmeklējuši nevienu pasākumu), **vidējo speciālo, arodizglītību ieguvušie** (attiecīgi 88%, 12%), **laukos dzīvojošie** (90%, 10%).

[Turpinājums nākamajā lapaspusē.]

Grafiks 23. Jauniešu, kuri apmeklēja kultūras pasākumus un aktivitātes, sociāli demogrāfiskais profils, %

Bāze: visi respondenti, n=506. Piezīme: iekļautas tikai tās kategorijas, kurās n>30.

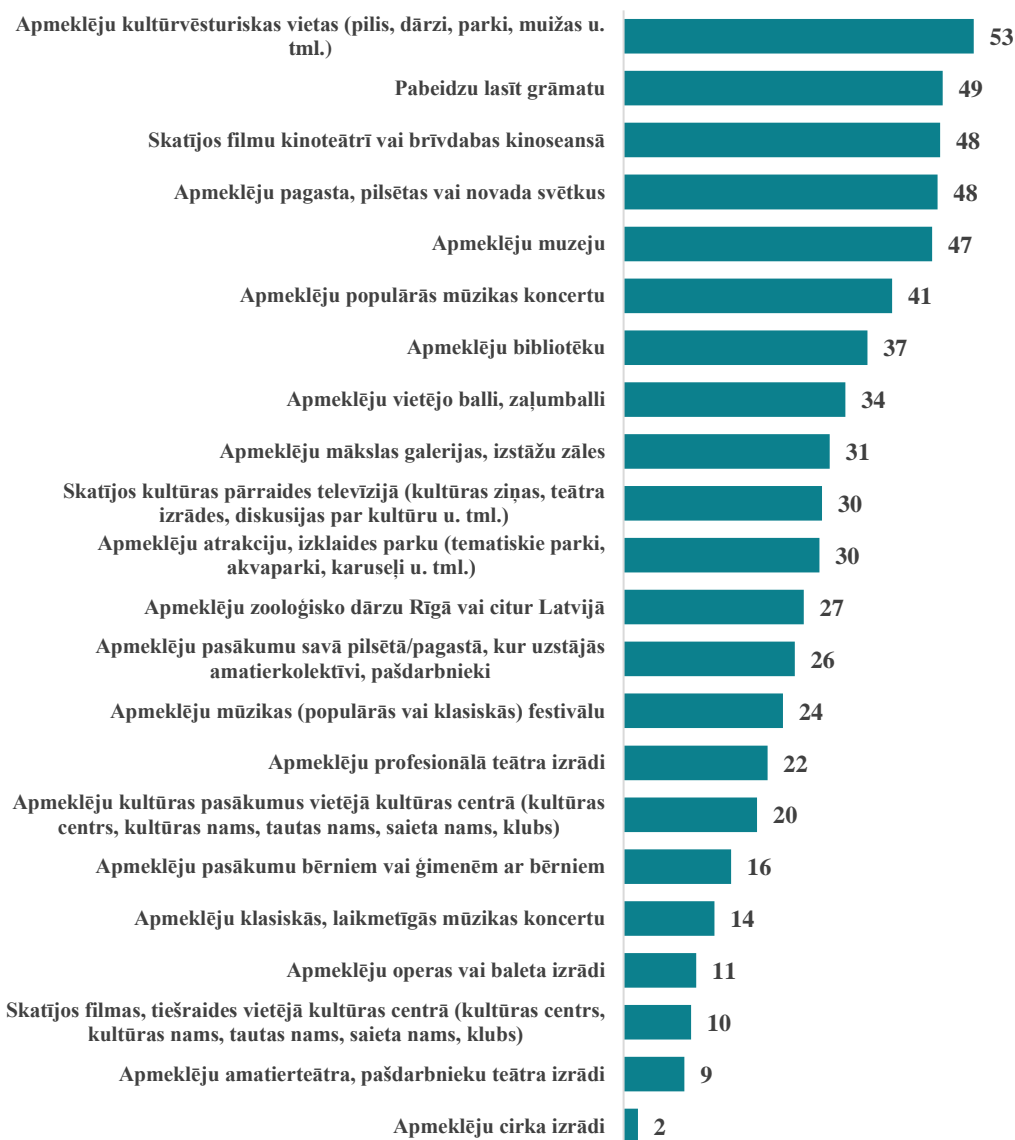

Detalizēts patēriņa raksturojums

Visvairāk jauniešu apmeklēja kultūrvēsturiskas vietas (53%), lasīja grāmatas (49%), skatījušies filmas kinoteātrī vai brīvdabas kinoseansā (48%), apmeklēja pagasta, pilsētas vai novada svētkus (48%), apmeklēja muzejus (47%). Nedaudz retāk apmeklēti populārās mūzikas koncerti (41%), bibliotēkas (37%).

Grafiks 24. Jauniešu kultūras patēriņa raksturojums, %

Bāze: visi respondenti, n=506. Jautājums anketā: Atzīmē, lūdzu, kurās no šādām aktivitātēm Tu pats/-i personīgi esi piedalījies/-usies vismaz vienu reizi pēdējo 12 mēnešu laikā?

Atsevišķas atšķirības novērojamas sociāli demogrāfisko grupu griezumā. **Kultūrvēsturiskās vietas aktīvāk apmeklējuši** 22-23 gadīgie jaunieši, augstāko izglītību ieguvušie, Rīgā un Latgalē dzīvojošie. **Kino biežāk skatījušies** augstāko izglītību ieguvušie, jaunieši ar augstākiem ienākumiem, Rīgā un Pierīgā dzīvojošie. **Pilsētu svētkus biežāk apmeklējušas** sievietes, 24-25 gadīgie, precētie, augstāko izglītību ieguvušie, mazpilsētās un laukos dzīvojošie. **Muzejus biežāk apmeklējuši** jaunieši ar augstākiem ienākumiem, Rīgā dzīvojošie. **Vietējās balle un zaļumballe aktīvāk apmeklējuši** laukos un mazpilsētās dzīvojošie, īpaši Zemgalē. **Amatiermākslas kolektīvu pasākumus kā skatītāji biežāk apmeklē** 24-25 gadīgie jaunieši, precētie, laukos dzīvojošie, īpaši Latgalē. **Teātra izrādes vairāk apmeklē** jaunieši ar augstākiem ienākumiem, augstāko izglītību, Rīgā dzīvojošie. **Pasākumi, kuros jauniešu interese ir līdzvērtīga visās izdalītajās sociāli demogrāfiskajās grupās un neviena īpaši neizceļas ne kā aktīvāka, ne mazāk aktīva, ir:** grāmatu lasīšana, bibliotēkas apmeklēšana, klasiskās, laikmetīgās mūzikas koncertu apmeklēšana, operas un baleta apmeklēšana, cirka apmeklēšana.

Tabula 2. Jauniešu kultūras patēriņa raksturojums: izteikti aktīvākas sociāli demogrāfiskās grupas, %

Bāze: visi respondenti, n=506. Jautājums anketā: Atzīmē, lūdzu, kurās no šādām aktivitātēm Tu pats/-i personīgi esi piedalījies/-usies vismaz vienu reizi pēdējo 12 mēnešu laikā? Piezīme: kategorijās, par kurām norādīts "Nav atšķirību", datus nav novērojamas izteiktas atšķirības mērķgrupās, visās iesaistes rādītāji ir līdzīgi.

<i>Kultūras patēriņa aktivitātes</i>	<i>Sociāli demogrāfiskās grupas, kuras izteikti aktīvāk piedalās konkrētajā aktivitātē</i>
Apmeklēju kultūrvēsturiskas vietas (pilis, dārzi, parki, muižas u. tml.)	22-23 g.v. Augstākā izglītība Rīga Latgale
Pabeidzu lasīt grāmatu	Nav atšķirību
Skatījos filmu kinoteātrī vai brīvdabas kinoseansā	Augstākā izgl. Vidēji un augsti ienākumi Rīga Pierīga
Apmeklēju pagasta, pilsētas vai novada svētkus	Sievietes 24-25 g.v. Precējušies Augstākā izgl. Mazpilsētas Lauki Zemgale
Apmeklēju muzeju	Augsti ienākumi Rīga
Apmeklēju populārās mūzikas koncertu	Sievietes Vidēji ienākumi Pierīga
Apmeklēju bibliotēku	Nav atšķirību
Apmeklēju vietējo balli, zaļumballi	Augstākā izgl. Vidēji ienākumi Valstspilsētas (izņemot Rīgu) Mazpilsētas Lauki Zemgale
Apmeklēju mākslas galerijas, izstāžu zāles	Augstākā izgl. Augsti ienākumi Rīga
Skatījos kultūras pārraides televīzijā (kultūras ziņas, teātra izrādes, diskusijas par kultūru u. tml.)	Rīga
Apmeklēju atrakciju, izklaides parku (tematiskie parki, akvaparki, karuseļi u. tml.)	Precējušies Ģimenē ir bērni līdz 18.g.v. Pierīga Zemgale
Apmeklēju zooloģisko dārzu Rīgā vai citur Latvijā	Precējušies Augsti ienākumi
Apmeklēju pasākumu savā pilsētā/pagastā, kur uzstājās amatierkolektīvi, pašdarbnieki	24-25 g.v. Precējušies Valstspilsētas (izņemot Rīgu) Lauki Latgale
Apmeklēju mūzikas (populārās vai klasiskās) festivālu	Augsti ienākumi
Apmeklēju profesionālā teātra izrādi	Augsti ienākumi Augstākā izgl. Rīga
Apmeklēju kultūras pasākumus vietējā kultūras centrā (kultūras centrs, kultūras nams, tautas nams, saieta nams, klubs)	Vidzeme Latgale
Apmeklēju pasākumu bērniem vai ģimenēm ar bērniem	Ģimenē ir bērni līdz 18.g.v. Lauki Pierīga
Apmeklēju klasiskās, laikmetīgās mūzikas koncertu	Nav atšķirību
Apmeklēju operas vai baleta izrādi	Nav atšķirību
Skatījos filmas, tiešraides vietējā kultūras centrā (kultūras centrs, kultūras nams, tautas nams, saieta nams, klubs)	Augsti ienākumi
Apmeklēju amatierteātra, pašdarbnieku teātra izrādi	Vidzeme Zemgale
Apmeklēju cirka izrādi	Nav atšķirību
